

Broj: 03-02-1811/2024

Sarajevo, 12.11.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 139. žurnoj - tematskoj sjednici, održanoj 12.11.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

Sukladno čl. 99. i 100. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) kao i čl. 89. i 90. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), molim da Nacrt zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH uvrstite u Prijedlog dnevog reda prve naredne sjednice Zastupničkog doma i u Prijedlog dnevog reda prve naredne sjednice Doma naroda Parlamenta Federacije BiH.

S poštovanjem,

Co: Federalno ministarstvo financija -
Federalno ministarstvo finansija
gosp. Toni Kraljević, ministar

Co: predavatelj

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

NACRT

ZAKON O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH

Sarajevo, studeni 2024. godine

ZAKON O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH*

I. TEMELJNE ODREDBE

Odjeljak A. Uvodne odredbe

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se obaveza izdavanja računa, elektronički fiskalni sustavi koji se koriste za izdavanje računa, obaveze evidentiranja transakcija, sustav nadzora u oblasti fiskalizacije transakcija, kaznene odredbe, kao i druga pitanja od značaja za fiskalizaciju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH).

Članak 2.

(Svrha zakona)

Svrha ovog zakona je spriječavanje utaje poreza kao rezultat neformalne ekonomije korištenjem tehnoloških sustava koji omogućavaju sigurne informacije u realnom vremenu, za svaku transakciju u Federaciji.

Članak 3.

(Direktive EU)

Ovim zakonom vrši se usklađivanje s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća 2014/55/EC od 16. travnja 2014. godine o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavci.

Članak 4.

(Definicije)

(1) U smislu ovog zakona sljedeći pojmovi znače:

- a) **"Račun"** označava svaki papirni ili elektronički dokument koji ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom. Račun znači elektronička faktura ili fiskalni račun, ovisno o tome kako kontekst zahtjeva.
- b) **"Transakcija"** označava poslovne promjene na način kako je definirano ovim zakonom;
- c) **"Elektronički fiskalni sustav"** (skraćenica: EFS) je softversko ili hardversko ili kombinovano rješenje koje koristi obveznik fiskalizacije u svrhu izdavanja računa i dostavljanja računa Poreznoj upravi.
- d) **"Obveznik fiskalizacije"** je svaka osoba koja je kao takva određena ovim zakonom.
- e) **"Centralna platforma za fiskalizaciju"** (skraćenica: CPF) je posebna platforma za potrebe primjene ovog zakona, putem koje se evidentiraju i razmjenjuju potrebni podaci u skladu sa ovim zakonom, posredstvom EFS.
- f) **"Fiskalizacija"** je skup mjera i postupaka koje provode osobe koje imaju obvezu izdavanja računa i Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezne uprave) kako bi se omogućilo izvješćavanje Porezne uprave o transakcijama izdavatelja računa, posredstvom EFS.
- g) **"Verifikacioni broj računa"** (skraćenica: VBR) je zaseban i neponovljiv alfanumerički podatak svakog izdatog računa, a generira ga CPF po određenom pravilu, nakon izvršenih svih provjera prilikom autentifikacije računa.

- h) „**Sigurnosni broj računa**“ (skraćenica: SBR) je zaseban i neponovljivi alfanumerički podatak svakog izdatog računa, a generira ga sustav izdavatelja računa, u svrhu provjere veze između izdavatelja računa i izdatog računa.
 - i) „**Operator**“ je fizička osoba koja sastavlja i izdaje račune kroz EFS, ili osoba koja je ovlaštena za izdavanje računa, osim kod samouslužnih automata, kod kojih je operator porezni obveznik koji izdaje račun.
 - j) „**Osoba**“ znači pravna ili fizička osoba ili samostalni poduzetnik.
 - k) „**Pravna osoba**“ predstavlja bilo koji oblik organiziranja cjeline koja ima zakonska prava i obveze, te se osniva da bi se ostvario određeni cilj i djeluje sukladno zakonskim propisima.
 - l) „**Poslovna jedinica**“ znači bilo koji organizacijski dio pravne osobe u kojim pravna osoba obavlja poslovanje u cijelosti ili djelimično, neovisno da li je mjesto obavljanja djelatnosti u vlasništvu pravne osobe ili se unajmljuje ili je na raspolaganju toj pravnoj osobi, ili je uspostavljeno na različitoj geografskoj lokaciji od sjedišta pravne osobe, ili ako je obavljanje djelatnosti uzajamno i komercijalno povezano (kohezivno) i služi u svrhu poslovanja te pravne osobe.
 - m) „**Mjesto obavljanja djelatnosti**“ predstavlja poslovnu jedinicu u kojoj se obavljaju transakcije koje su predmet fiskalizacije po ovom zakonu, i to:
 - 1) bilo koje zatvoreno ili otvoreno mjesto i svaki samouslužni automat, koji se koristi za obavljanje djelatnosti;
 - 2) svako mjesto koje osoba privremeno koristi za obavljanje djelatnosti npr. sajmovi, izložbe, zabavni, znanstveni, kulturološki, obrazovni, sportski i sl. događaji i manifestacije;
 - 3) bilo koje mjesto obavljanja djelatnosti ako se aktivnosti obavljaju na terenu ili lokaciji kupca;
 - 4) svako mobilno vozilo koje služi za obavljanje djelatnosti;
 - 5) sjedište ili boravište osobe ako se djelatnost koju obavlja, vrši isključivo elektroničkim putem i u svim slučajevima kada priroda djelatnosti ne zahtjeva posebno mjesto obavljanja djelatnosti.
 - n) „**Organizacija**“ podrazumijeva pravne osobe kao što su: predstavništva, međunarodne organizacije, ustanove, zavodi, političke stranke, sindikat, komore, udruge, turističke zajednice, športska društva i savezi, fondacije, zaklade, humanitarne organizacije, i druge pravne osobe koje nisu gospodarska društva.
 - o) „**Fizička osoba**“ je građanin ili samostalni poduzetnik.
 - r) „**Samostalni poduzetnik**“ znači fizičku osobu koja obavlja samostalnu djelatnost prema odredbama propisa o porezu na dohodak.
 - s) „**Nerezident**“ ili „**Rezident**“ uključuje pravnu ili fizičku osobu na način uređen propisima o porezu na dohodak ili poreza na dobit.
 - t) „**Elektronički potpis**“ ima značenje definirano propisima koji uređuju elektronički potpis u BiH.
- (2) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako i za muški i za ženski rod.
- (3) Na način korišten u ovom zakonu, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

Članak 5.

(Obveznik izdavanja računa)

- (1) Obveznikom izdavanja računa smatra se svaka osoba koja realizira poslovne transakcije za koje je potrebna vjerodostojna isprava.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovog članka dužna je, u trenutku kada se transakcija dogodi, izdati račun i staviti ga na raspolaganje strani uključenoj u transakciju, osim za one koje su isključene sukladno ovom zakonu.

Članak 6.

(Obveznik fiskalizacije)

- (1) Obveznikom fiskalizacije smatra se osoba iz članka 4. stavak (1) točka d) ovog zakona, koje je dužno da putem EFS-a izvješćava Poreznu upravu o izdatim računima.
- (2) Obveznikom fiskalizacije iz stavka (1) ovog članka smatra se:
 - a) gospodarsko društvo sa sjedištem u Federaciji;
 - b) samostalni poduzetnik sa sjedištem u Federaciji;
 - c) organizacija sa sjedištem u Federaciji;
 - d) poslovna jedinica gospodarskog društva ili samostalnog poduzetnika ili organizacije sa sjedištem izvan Federacije, a koja posluje na teritoriji Federacije;
 - e) organ uprave i upravna organizacija ako obavlja djelatnosti izvan svoje temeljne djelatnosti uređene posebnim propisima.
- (3) Obveznikom fiskalizacije iz stavka (1) ovog članka smatra se i fizička osoba koja obavlja transakcije, a nije u obvezi da se registrira kod mjerodavnog organa, neovisno od mjesta prebivališta ili boravišta te osobe, pod uvjetom da prihodi od tih transakcija ostvaruje na teritoriji Federacije i godišnji prihodi (bez PDV-a) veći su od 5.000,00 KM u prethodnoj godini.

Članak 7.

(Izuzeci obveznika fiskalizacije)

- (1) Obveznikom fiskalizacije iz članka 6. ovog zakona, ne smatra se osoba koja obavlja sljedeće pretežne djelatnosti:
 - a) javna uprava i obrana, obvezno socijalnog osiguranje - Područje O;
 - b) djelatnost zdravstvene i socijalne skrbi – Područje Q pod uvjetom da se ne vrši naplata usluge;
 - c) djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela – Područje U;
 - d) djelatnosti vjerskih organizacija – razred iz Područja S;
 - e) djelatnost kockanja i klađenja – razred iz Područja R pod uvjetom da je osoba izravno online povezana sa Poreznom upravom.
- (2) Ukoliko osobe iz stavka (1) ovog članka obavljaju aktivnosti iz djelatnosti koje nisu izuzete prema ovom članku, dužne su svaku takvu transakciju, evidentirati putem EFS-a.
- (3) Nazivi djelatnosti iz ovog članka usklađeni su sa Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 (u daljem tekstu: KD 2010), a u slučaju njene izmjene analogno će se koristiti novi nazivi djelatnosti.

Članak 8.

(Transakcije koje su predmet fiskalizacije)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je provesti procedure fiskalizacije za transakcije koje uključuju:
 - a) prodaju proizvoda, robe, dobra, usluga, stvari ili prava kojom se vrši prijenos prava vlasništva i raspolaganja nad predmetom prodaje kupcu;
 - b) prijenos cjelokupne ili dijela imovine pravne osobe, sa ili bez naknade, uz uvjet da je ulazni PDV moguće u potpunosti ili djelimično odbiti shodno propisima o PDV-u;
 - c) prijenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licencija, zaštitnih znakova, kao i drugih imovinskih prava (u daljem tekstu: imovinska prava);
 - d) prijenos imovine, proizvoda ili usluge u vanposlovne svrhe na način uređen propisima o PDV-u;
 - e) transakcije izvršene putem samouslužnih automata;
 - f) usluge u vidu svih poslova i radnji izvršenih u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti;
 - g) davanje darova ili nagrada i slično, isključujući besplatno davanje poslovnih uzoraka kupcima ili budućim kupcima u uobičajenim količinama za tu namjenu, pod uvjetom da ih ti kupci ili potencijalni kupci ne stave u prodaju;
 - h) usluge izvršene u svoje ime a za račun druge osobe, za koje se smatra da ih je osoba istovremeno primila i pružila;
 - i) razmjena usluga za druga dobra ili usluge;
 - j) i druge transakcije uređene podzakonskim aktima koje donosi Federalni ministar finansija (u daljem tekstu: Ministar).
- (2) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način realizacije fiskalizacije transakcija.

Članak 9.

(Momenat fiskalizacije transakcija)

- (1) Obaveza fiskalizacije nastaje u momentu kada se izvrši jedna od sljedećih radnji, koja god bude najranija:
 - a) radnja izvršenja transakcije iz članka 8. ovog zakona, ili
 - b) radnja plaćanja po transakciji iz članka 8. ovom zakonu.
- (2) Iznimno stavku (1) ovog članka, za osobu koja podliježu PDV-u, momentom nastanka obaveze fiskalizacije transakcije iz članka 8. ovog zakona, smatra se momenat koji je definiran propisima o PDV-u u BiH.

Članak 10.

(Načini plaćanja u transakcijama)

- (1) Gotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se izravna predaja gotovog novca između učesnika transakcije, ili plaćenje putem platne kartice, ili bona ili vaučera ili drugog sličnog sredstva plaćanja, izvršeno od strane sudionika transakcije.

- (2) Bezgotovinskim plaćanjem, u smislu ovog zakona, smatra se prijenos novčanih sredstava s računa platitelja na račun primatelja, kao i namirenje međusobnih novčanih obveza i potraživanja između sudionika bez uporabe novca.

II. IZDAVANJE RAČUNA

Odjeljak A. Elektronička faktura

Članak 11.

(Elektronička faktura)

- (1) Elektronička faktura ili e-faktura je račun koji se izdaje i prima u struktuiranom elektroničkom formatu, koji omogućava njegovu automatsku i elektroničku obradu.
- (2) Strukturirani elektronički format e-fakture mora biti sukladno relevantnim europskim standardima.
- (3) Europski standard iz stavka (2) ovog članka je norma koju je izdao Europski komitet za standardizaciju, a koja će se urediti podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

Članak 12.

(Sadržaj e-fakture)

- (1) Izdata e-faktura sadrži najmanje sljedeće podatke:
- a) vrsta e-fakture;
 - b) datum, mjesto i vrijeme izdavanja e-fakture;
 - c) tip transakcije;
 - d) broj računa;
 - e) identifikacijski broj poreznog obveznika (PJIB);
 - f) PDV broj;
 - g) naziv firme /ime i prezime prodavatelja;
 - h) adresa prodavatelja;
 - i) jedinstveni identifikacijski broj kupca, naziv firme/ime, prezime i adresu kupca. Ovi podaci su obvezni samo ako je kupac:
 - 1) obveznik poreza na dobit, ili obveznik PDV-a, ili
 - 2) pravna osoba, ili
 - 3) osoba koja kupuje osobnu imovinu pojedinačne vrijednosti preko 10.000 KM, ili
 - 4) u drugim slučajevima, kada kupac zahtijeva upis ovih podataka na fakturi.
 - j) kód operatera;
 - k) kód mjesta obavljanja djelatnosti/poslovne jedinice;
 - l) datum ili razdoblje u kojem je izvršena transakcija, ako se ovaj datum ili razdoblje razlikuje od datuma izdavanja računa;
 - m) količina i opis transakcije i cijena po jedinici;
 - n) specifikacija poreznih stopa;
 - o) ukupna vrijednost;
 - p) druga primijenjena povećanja ili odbici (informacije o naknadi ili plaćanju, ako je primjenjivo);

- q) ukupan iznos koji treba platiti;
 - r) instrukcija za plaćanje, kao što je način plaćanja računa (gotovina, platna kartica, vaučer, bankovna transakcija, i drugi načini plaćanja), kao i valuta i rok plaćanja, u slučaju da plaćanje nije izvršeno u trenutku izdavanja e-fakture;
 - s) VBR;
 - t) SBR;
 - u) QR kod koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.
- (2) Ukoliko je kupac fizička osoba nerezident, na računu se upisuju njegovo ime i prezime i adresa na koju se roba šalje.
 - (3) Kada kupac ispostavlja e-fakturu u skladu sa člankom 20. ovog zakona, na ispostavljenoj e-fakture mora biti napisano „Samofakturiranje“. U tom slučaju obavezno je na e-fakturi navesti podatke sa jedinstvenim identifikacijski brojem, nazivom firme/imenom i prezimenom, i adresom prodavatelja.
 - (4) Pored obaveznih elemenata iz stavka (1) ovog članka, obveznici izdavanja e-fakture mogu unijeti i druge podatke prema svojim potrebama, kao što su:
 - a) podaci o primatelju plaćanja,
 - b) podaci o poreznom zastupniku prodavatelja, ako postoji,
 - c) referenca ugovora,
 - d) podaci o isporuci.
 - (5) Obveznici koji izdaju e-fakture dužni su da daju točne i potpune podatke.

Članak 13.

(Autentičnost e-fakture)

- (1) Autentičnost porijekla, integritet sadržaja i čitljivost e- fakture mora biti osiguran od trenutka izdavanja do kraja razdoblja čuvanja u elektroničkom obliku.
- (2) Smatra se da autentičnost porijekla postoji kada se emitent može identificirati, dok integritet sadržaja znači da sadržaj e-fakture nije mjenjan.
- (3) Uvjetae iz st. (1) i (2) ovog članka, izdavatelj e-fakture dužan je jamčiti putem elektroničkog certifikata i elektroničkog potpisa.

Članak 14.

(Obveza izdavanja e-fakture)

- (1) Za transakciju, između obveznika PDV-a odnosno obveznika poreza na dobit koji imaju sjedište ili poslovnu jedinicu ili prebivalište ili boravište ili poreznog zastupnika na teritoriji Federacije (eng.*B2B- Business to business*), mora se izdati, poslati i prihvatiti e-faktura, ako je plaćena ili će biti plaćena bezgotovinski.
- (2) Za druge potrebe, obveznici izdavanja e-fakture, istu mogu učiniti dostupnom u papirnoj formi ili elektronički čitljivom formatu.
- (3) E-faktura iz stavka (1) ovog članka mora imati sve potrebne podatke i biti izdata provođenjem procedure fiskalizacije utvrđene ovim zakonom.
- (4) Iznimno od članka 9. ovog zakona, e-faktura iz stavka (1) ovog članka mora se poslati ili staviti na raspolaganje kupcu u trenutku isporuke dobra ili usluge.
- (5) U slučaju iz stavka (1) ovog članka, za izdavanje e-fakture nije potrebna suglasnost primatelja e-fakture.

- (6) U svim ostalim transakcijama, kada nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovog članka, a kada na temelju ovog zakona postoji obveza izdavanja računa, račun koji je plaćen ili će biti plaćen bezgotovinski, može se izdati kao e-faktura. Kupac je može, ali nije dužan prihvatiti kao e-fakturu, pa se može otiskati na papiru ili poslati kupcu elektroničkom poštom (e-mailom), uz njegovu suglasnost. Izuzetno, njegov pristanak nije potreban ako je kupac registriran na CPF.
- (7) Obveznik koji izdaje račune može izdavati i slati e-fakture prilikom bezgotovinskog plaćanja, u slučaju izvoza robe van teritorije Federacije, ili pružanja usluga kupcima koji nisu rezidenti Federacije.
- (8) Suglasnost iz stavka (6) ovog članka mora biti data pismeno ili sporazumno prilikom obrade e-fakture, ili plaćanja primljene e-fakture, ili putem registriranja na CPF.

Članak 15.

(E-fakture u transakcijama sa javnim organima)

- (1) Računi u transakcijama sa javnim organima izdaju se, šalju i prihvataju kao e-fakture.
- (2) Obveza izdavanja e-fakture iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na račune izdate za ugovore koji se sklapaju u području odbrane i sigurnosti kao rezultat izvršenja ugovora o javnoj nabavi, i kada su nabavka i ispunjenje ugovora proglašeni tajnim ili moraju uključivati posebne sigurnosne mjere sukladno propisima, pod uvjetom da ključni interesi ne mogu biti zajamčeni manje značajnijim mjerama.

Odjeljak B. Fiskalni računi

Članak 16.

(Fiskalni račun)

Svi računi u papirnoj formi ili u elektroničkom formatu koji nisu sukladni zahtjevima članka 11. stavak (1) ovog zakona smatraju se fiskalnim računima.

Članak 17.

(Sadržaj fiskalnog računa)

- (1) Izdati račun sadrži najmanje sljedeće podatke:
- a) naziv računa „FISKALNI RAČUN“;
 - b) datum, i vrijeme izdavanja računa;
 - c) broj računa;
 - d) identifikacijski broj poreznog obveznika (PJIB);
 - e) PDV broj;
 - f) naziv firme /ime i prezime prodavatelja;
 - g) adresa prodavatelja;
 - h) količina i opis transakcije i cijena po jedinici;
 - i) specifikacija poreznih stopa;
 - j) ukupna vrijednost;
 - k) ukupan iznos koji treba platiti;
 - l) kôd operatera;
 - m) kôd mjesta obavljanja djelatnosti/poslovne jedinice;

- n) VBR;
 - o) SBR;
 - p) QR kod koji sadrži podatke utvrđene podzakonskim aktom koji donosi Ministar.
- (2) Kada kupac ispostavlja račun sukladno članku 20. ovog zakona, na ispostavljenom računu mora biti napisano „Samofakturiranje“. U tom slučaju obvezno je na računu navesti podatke sa jedinstvenim identifikacijskim brojem, nazivom firme/imenom i prezimenom, i adresom prodavatelja.
 - (3) Obveznici koji izdaju račune dužni su da u računu daju točne i potpune podatke.
 - (4) Račun koji nije ispostavljen sukladno odredbama ovog zakona, ne priznaje se kao validan dokument za porezne potrebe kupca koji obavlja djelatnost.
 - (5) Račun može sadržavati reklamne poruke u skladu sa zakonom, kao i druge podatke i informacije namjenjene kupcu.
 - (6) Ministar će pozakonskim aktom detaljnije urediti oblik i vrste računa, tipove transakcija i ostala pitanja od značaja u svezi sadržaja računa.

Članak 18.

(Obveza izdavanja fiskalnih računa)

- (1) Za transakciju obveznika iz članka 4. ovog zakona, a koja nije obuhvaćena člankom 14. ovog zakona, izdaje se fiskalni račun, ako je plaćena ili će biti plaćena gotovinski.
- (2) Fiskalni račun iz stavka (1) ovog članka mora imati sve ovim zakonom i podzakonskim aktima propisane podatke i biti izdat provođenjem procedure fiskalizacije utvrđene ovim zakonom.
- (3) Iznimno od stavka (1) ovog članka, ako se nudi elektronička usluga ili se transakcija ugovara i plaća putem mobilne aplikacije, internet prodavnice ili slično, račun nije potrebno tiskati na papiru, ali se dostavlja kupcu ili primatelju računa, elektroničkom poštom (e-mailom), ili kao e- faktura.
- (4) Ako je kupac fizička osoba ili nije osoba iz članka 5. ovog zakona, dostavljanje računa na način iz stavka (3) ovog člana, može se izvršiti samo uz njen pristanak.
- (5) Za ostale kupce, u slučaju iz stavka (2) ovog članka, e-faktura se može izdati i bez posebne suglasnosti kupca, ako je kupac registriran u CPF.

Odjeljak C. Izdavanje računa

Članak 19.

(Izdavanje računa)

- (1) Prodavatelj izdaje račun, a kupac ga mora zatražiti za transakcije iz članka 8. ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Iznimno stavku (1) ovog članka, račun kupcu ili klijentu se ne izdaje kod:
 - a) prodaje karata u prijevoznom sredstvu gdje se izdaje karta koja ima serijske brojeve;
 - b) prodaja ulaznica gdje se izdaje karta koja ima serijske brojeve;
 - c) prodaja putem samouslužnih aparata za igranje s robnom nagradom;
 - d) samouslužnih aparata za kockanje koji izdaju potvrde;
 - e) zakupa parking mjesta gdje se izdaje karta ili potvrda koji ima serijske brojeve;

- f) podizanje novca na bankomatima (ATM) koji imaju potvrde.
- (3) Račun izrađuje prodavatelj u najmanje dva primjerka, od kojih jedan preuzima i čuva kupac, a drugi čuva prodavatelj, osim ako se izdaje e-faktura, tada se smatra originalom ona koja je dostupna kupcu.
 - (4) Račun može izdati i ovlaštena treća osoba, u ime i za račun prodavatelja.
 - (5) Račun može izdati i kupac (u daljem tekstu: samofakturiranje) u slučajevima propisanim ovim zakonom.
 - (6) Račun izdat prema ovom zakonu može se koristiti za kontrolu ispunjenosti uvjeta za oslobađanje od poreznih obveza i za obračun poreznih obveza, sukladno zakonima iz tih oblasti.
 - (7) U slučaju kada se račun sastavlja na stranom jeziku, Porezna uprava, u svrhu nadzora, može zahtijevati vjerodostojan prijevod računa na službene jezike BiH.

Članak 20.

(Samofakturiranje)

- (1) Obveznik fiskalizacije u svojstvu kupca, je dužan da izda račun i provede ga kao primatelj isporučene robe, proizvoda, imovine, stvari, prava i usluga, kada kupuje od osoba koje nisu registrirane u Poreznoj upravi kao porezni obveznici, na način da račun sadrži podatke predviđene ovim zakonom. Iznimno članku 9. ovog zakona, račun se izdaje odmah u trenutku isporuke od strane prodavatelja.
- (2) Iznimno stavku (1) ovog članka, obveznik fiskalizacije u svojstvu kupca ne izdaje račun ako ga prodavatelj razmjenjuje putem CPF.

Članak 21.

(Verifikacija računa)

- (1) Svi kupci ili primatelji računa za koje je proveden postupak fiskalizacije mogu provjeriti da li je njihov račun prijavljen Poreznoj upravi do 60 dana od dana izdavanja računa.
- (2) Verifikacija se vrši preko CPF, ili skeniranjem QR koda na računu.
- (3) Račune izdate u slučajevima definisanim u čl. 51., 52. i 53. ovog zakona, kupac ili primatelj računa, može provjeriti u Poreznoj upravi.

Odjeljak D. Čuvanje računa

Članak 22.

(Čuvanje računa)

- (1) Obaveznik fiskalizacije mora čuvati račune sukladno rokovima koji su određeni prema odredbama propisa o PDV-u u BiH, ili propisima o računovodstvu i reviziji Federacije BiH.
- (2) Porezna uprava dužna je čuvati račune 11 godina od godine izdavanja.
- (3) Ukoliko se podaci iz stavka (2) ovog članka čuvaju na oblaku (eng. Cloud storage), pristup istim mora biti osiguran od neovlaštenog korištenja

Članak 23.

(Čuvanje digitalnih podataka o transakciji)

- (1) Digitalni podaci o transakcijama moraju se arhivirati na teritoriji Federacije u cijelosti, nepromijenjeni i zaštićeni od neovlaštenog pristupa.

- (2) Arhiva digitalnih podataka transakcije mora biti povezana između sebe na način da su praznine u evidenciji prepoznatljive.
- (3) Ako se arhiva digitalnih podataka transakcije u cjelini ili djelimično prijenosi iz EFS-a u eksterni elektronički sustav za arhivu podataka, mora se osigurati da se niz svih transakcija iz stavka (2) ovog članka održava u skladu sa zahtjevima ovog zakona.
- (4) Prijenos digitalnih podataka transakcije u eksterni elektronički sustav za arhivu nije dozvoljen tijekom razdoblja obveznog čuvanja računa ukoliko zbog toga više nije zajamčena njihova čitljivost.

Članak 24.

(Čuvanje papirnog fiskalnog računa)

Kupac je dužan da papirni fiskalni račun preuzme i čuva u krugu od 20 m od mjesta na kojem je taj fiskalni račun izdat, te da ga, na zahtjev, pokaže ovlaštenoj osobi nadzornog organa po ovom zakonu.

III. ELEKTRONIČKI FISKALNI SUSTAV

Odjeljak A. Djelovi elektroničkog fiskalnog sustava

Članak 25.

(Elektronički fiskalni sustav)

- (1) Elektronički fiskalni sustav (EFS), koji se uređuje ovim zakonom, predstavlja skup hardverskih ili softverskih ili kombinovanih izvedbi koje se koriste za izdavanje i prijem računa, provođenje postupka fiskalizacije i elektroničke razmjene poruka, komunikacije između obveznika koji izdaju račune i informacijskog sustava Porezne uprave, koristeći sigurnu mrežu razmjene podataka putem elektroničke veze (interneta).
- (2) EFS uključuje:
 - a) Fiskalnu opremu i/ili
 - b) Elektronički sustav evidentiranja transakcija (ESET).

Članak 26.

(Fiskalna oprema)

- (1) Fiskalnom opremom smatra se:
 - a) kasa, i/ili
 - b) Pisač, ukoliko nije dio fiskalne kase, i/ili
 - c) svaki elektronički uređaj (računar, mobilni telefon, tablet i sl.) koji se koristi za sastavljanje i izdavanje računa.
- (2) Kasa je hardverska izvedba fiskalnog sustava koja omogućava unos podataka računa, sastavljanje i izdavanje računa, arhiviranje podataka o transakcijama na fiskalnoj memoriji, i dvosmjernu komunikaciju sa Poreznom upravom na način uređen podzakonskim aktom koji donosi Ministar.

Članak 27.

(Elektronički sustav za evidentiranja transakcija)

- (1) Elektronički sustav za evidentiranja transakcija (ESET) predstavlja softversku izvedbu fiskalnog sustava ili integrisani računarski sustav ili cloud aplikaciju koji omogućava: unos svih potrebnih elemenata računa, sastavljanje računa, elektroničko potpisivanje

računa koristeći sigurnosni modul (SM), izdavanje i prihvatanje e-fakture, automatski prijenos podataka Poreznoj upravi i prijeme potvrdnih informacija od Porezne uprave koristeći SM, arhiviranje podataka koji su elektronički potpisani, i druge procese neophodne za proces fiskalizacije uređene podzakonskim aktima koje donosi Ministar.

(2) Vrste ESET-a:

- a) ESET za izdavanje fiskalnog računa (virtuelna kasa), ili
- b) ESET za izdavanje e-fakture, ili
- c) Kombinovana izvedba ESET-a iz toč. a) i b) ovog stavka.

(3) Svaka osoba koja koristi sustav iz stavka (1) ovog članka dužna je koristiti ESET koji omogućava da se svaka transakcija evidentira zasebno, potpuno, ispravno, blagovremeno i na uredan način.

(4) ESET mora biti zaštićen SM.

Članak 28.

(Izuzeća od elektroničkog sustava za evidentiranje transakcija)

Elektroničkim sustavom za evidentiranje transakcija ne smatraju se:

- a) automati za prodaju karata i pisači karata,
- b) automati za prodaju karata za parkiranje kao i punionice za električna ili hibridna vozila,
- c) automati za kockanje (slot aparati – igre na sreću),
- d) samouslužni automati za igranje s robnom nagradom,
- e) elektronički računovodstveni programi,
- f) samouslužni automati za prodaju robe i usluga, i
- g) bankomati (ATM).

Članak 29.

(Sigurnosni modul)

- (1) Sigurnosni modul (SM) je softverska komponenta koju izdaje Porezna uprava nakon što u isti izvrši integraciju elektroničkog potpisa dobivenog od ovlaštenog certifikacijskog tijela i elektroničkog certifikata iz članka 47. ovog zakona.
- (2) SM omogućava autentifikaciju, autorizaciju i šifriranje podataka, te dodjeljuje jedinstveni sekvencijalni brojač potpisa, bilježi početak i kraj transakcije i generira povjeru vrijednosti na osnovu podataka transakcije.
- (3) Kripto jezgro i sigurnosni modul egzistiraju na dvije odvojene platforme.
- (4) SM komunicira sa EFS-om, te kriptuje podatke u komunikaciji između fiskalnog sustava i Porezne uprave, sprečava neovlašteno korištenje podataka i čuva njihov integritet, te dostavlja na arhiviranje potpisane digitalne zapise.
- (5) Obveznik fiskalizacije dužan je koristiti SM za potrebe provođenja postupka fiskalizacije prilikom razmjene podataka i informacija sa Poreznom upravom.
- (6) Na osnovu komande iz CPF obustavit će se rad SM i onemogućiti zakonito funkcionisanje EFS-a u slučaju:
 - a) oduzimanja jedinstavnog identifikacijskog broja poreznog obveznika;
 - b) brisanja iz registra mjerodavnog organa;
 - c) prijave zloupotrebe;

- d) da dođe do značajne greške u komunikaciji sa CPF.
 - e) da Federalno ministarstvo financija (u daljem tekstu: Ministarstvo), ukine odobrenje za stavljanje u promet EFS-a, a protekom roka iz rješenja o ukidanju.
- (7) Ministar će podzakonskim aktom urediti uvjete za izdavanje, proceduru izdavanja i način korištenja sigurnosnog modula.

Članak 30.

(Tehničke i funkcionalne karakteristike)

Ministar će podzakonskim aktom, na prijedlog Stručnog odbora za fiskalne sustave, urediti tehničke i funkcionalne karakteristike i izvedbe:

- a) fiskalne opreme;
- b) elektroničkog sustavi za evidentiranje transakcija;
- c) sigurnosnog modula i
- d) sustavi komunikacije sa Poreznom upravom.

Odjeljak B. Stavljanje fiskalnog sustava u promet

Članak 31.

(Registrirani proizvođač ili zastupnik)

- (1) EFS može stavljeti u promet na teritoriji Federacije samo gospodarsko društvo koje dobije status registriranog proizvođača ili zastupnika EFS-a (u daljem tekstu: status RPZ).
- (2) Proizvođačem, u smislu stavka (1) ovog članka, smatra se gospodarsko društvo koje je proizvođač kase ili pisača ili ESET-a.
- (3) Zastupnikom, u smislu stavka (1) ovog članka, smatra se gospodarsko društvo koje ekskluzivno zastupa u prodaji kase ili pisača ili ESET-a treće osobe.
- (4) Status RPZ stiče se nakon provedenog postupka registriranja od strane Ministarstva, i obnavlja se svakih pet godina. Gubitkom uvjeta definiranih ovim zakonom, Ministarstvo oduzima status RPZ.
- (5) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti proceduru i način dodjeljivanja i oduzimanja statusa RPZ.

Članak 32.

(Uvjeti za sticanje i gubitak statusa RPZ)

- (1) Status RPZ mogu steći gospodarska društva koja imaju registrirano sjedište na području Federacije, registriranu pretežnu djelatnost: Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62. KD 2010), ili Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda (Oblast 26 KD 2010) ili Izdavanje ostalog softvera (Razred 58.29 KD 2010), te ispunjavaju propisane tehničke, kadrovske i ostale uvjete.
- (2) Tehnički, kadrovski i ostali uvjeti za sticanje statusa RPZ su:
 - a) proizvođač ili zastupnik ima minimalno dva zaposlenika sa visokom stručnom spremom iz oblasti elektrotehnike ili mašinstva, certifikat ISO 9001:2000 ili noviji, a zastupnik mora imati i ugovor o zastupanju u prodaji EFS-a;
 - b) proizvođač ili zastupnik mora imati servisnu mrežu za područje cijele Federacije za fiskalnu opremu odnosno mora osigurati pružanje usluge održavanja softverske

- izvedbe EFS-a, a proizvođač može sa trećim gospodarskim društvom imati sklopljene ugovore o ovlaštenju za održavanja softverske izvedbe EFS-a.
- c) izmirene porezne obaveze u Poreznoj upravi i Upravi za neizravno oporezivanje BiH.
 - d) da u svom poslovanju primjenjuje međunarodne standarde kojima garantuje kvalitetno izvršenje posla;
 - e) ostali uvjeti koje odredi Stručni odbor za fiskalne sustave.
- (3) Tijekom trajanja statusa RPZ osoba je dužna neprekidno osigurati, ili garanciju izdatu od banke sa sjedištem u Federaciji sa klauzulom „bez prigovora“ u visini od 300.000,00 KM, ili potvrdu o plogu namjenskog depozita u visini od 300.000,00 KM, ili policu osiguranja u korist Ministarstva usljed nastanka štete gubitka statusa RPZ, koje se predaju Ministarstvu.
- (4) Posjedovanje servisne mreže iz stavka (2) točka b) ovog članka podrazumjeva sklopljene ugovore o ovlaštenju servisiranja EFS-a sa više od 10 osoba.
- (5) Ministarstvo će utvrditi prestanak statusa RPZ ukoliko su ispunjeni jedan ili više od sljedećih uvjeta:
- a) izmjene u registru poslovnih subjekata ili Federalnom zavodu za statistiku koje nisu u skladu sa stavkom (1) ovog članka,
 - b) neispunjavanje uvjeta iz stavka (2) ovog članka,
 - c) neizvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima, ili nepostupanje po zahtjevu Ministarstva,
 - d) naknadno saznanje da je status RPZ stečen ili odobrenje za stavljanje u promet EFS-a izdato, na osnovu netočnih ili neistinitih podataka,
 - e) naknadno saznanje da su u vrijeme stjecanja statusa RPZ ili izdavanja odobrenja za stavljanje u promet EFS-a postojale činjenice i okolnosti, koje prema ovom zakonu i pripadajućim podzakonskim aktima, predstavljaju prepreku za njihovo izdavanje,
 - f) stavljanje u promet EFS-a bez odobrenja, ili dijelova EFS-a čije karakteristike ne odgovaraju tehničkim i funkcionalnim karakteristikama na osnovu kojih je izdato odobrenje,
 - g) neotklanjanje nedostataka na EFS-a uočenih od strane Ministarstva,
 - h) naknadno saznanje da EFS-a posjeduje skrivene funkcije,
 - i) u slučaju kada se u bilo kojem postupku kontrole utvrdi da su poduzimane radnje na EFS-u u cilju izmjene procesa suprotnih ovom zakonu.
- (6) U slučaju prestanka statusa RPZ-a, Stručni odbor za fiskalne sustave će, posljedično odlučiti o statusu EFS-a tog RPZ, te predložiti postupanje Ministarstvu.

Članak 33.

(Aktiviranje garancije)

- (1) Garancija iz članka 32. ovog zakona aktivira se u svim slučajevima kada osoba koja ima status RPZ ne postupa sukladno ovom zakonu, a naročito kada se oduzima status RPZ u slučaju iz članka 31. stav (5) toč.b), d), e), f), h) i i) ovog zakona.
- (2) Garancija iz članka 32. ovog zakona koristi se za obeštećenje obveznika i Proračuna Federacije.

Članak 34.

(Ovlaštenje za puštanje u promet elektroničkog fiskalnog sustava)

- (1) Prije početka puštanja u promet EFS-a, RPZ je dužan da pribavi odobrenje za puštanje u promet EFS-a na teritoriji Federacije, od Ministarstva.
- (2) Izuzetno, stavak (1) ovog članka ne odnosi se na fiskalnu opremu iz članka 26. stavak (1) točka c) ovog zakona.
- (3) Odobrenje iz stavka (1) ovog članka se izdaje nakon izvršene provjere tehničke i funkcionalne usklađenosti EFS-a sa ovim zakonom i pripadajućim podzakonskim aktima.
- (4) U slučaju promjena na odobrenom dijelu EFS-a, RPZ je dužan dobiti odobrenje iz stavka (1) ovog članka, i to za svaki dio EFS-a na koje će utjecati promjena. Ukoliko dođe do promjene, a ista nije odobrena sukladno ovom stavu, smatra se da taj EFS-a nema odobrenje iz stavka (1) ovog članka.
- (5) U slučaju neodgovarajućeg rada EFS-a ili upotrebe dijelova EFS-a koji ne ispunjavaju tehničke i funkcionalne karakteristike, Ministarstvo oduzima odobrenje iz stavka (1) ovog članka, koje sadrži rok u kojem je neophodno obustaviti isporuku i upotrebu dijela ili cijelog EFS-a.
- (6) Troškove ispitivanja tehničkih i funkcionalnih karakteristika EFS-a snosi RPZ.
- (7) Provjeru tehničke i funkcionalne usklađenosti iz stavka (3) ovog članka vrši Stručni odbor za fiskalne sustave.
- (8) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti uvjete, način i postupak odobravanja i upotrebe dijelova EFS-a, i druga pitanja od značaja za puštanje u promet EFS-a.

Članak 35.

(Upotreba fiskalnog sustava)

- (1) Obveznik fiskalizacije ima pravo izbora suradnje sa bilo kojim proizvođačem ili zastupnikom koji ima status RPZ.
- (2) Suradnja između obveznika fiskalizacije i RPZ se mora pismeno urediti ugovorom o regulisanju prava i obaveza u vezi sa kupovinom ili korištenjem fiskalnih sustava.
- (3) Obveznik fiskalizacije je dužan prije početka korištenja EFS-a provjeriti, da li je upotreba tog EFS-a odobrena od Ministarstva.
- (4) Obveznik fiskalizacije je dužan, prije pribavljanja EFS-a, upoznati se sa njegovim karakteristikama, te mogućnostima korištenja tog EFS-a na području na kojem je planirana njegova upotreba.

Članak 36.

(Servis elektroničkih fiskalnih sustava)

- (1) Odobreni EFS-a može servisirati samo gospodarsko društvo koje dobije status ovlaštenog servisa EFS-a od strane Porezne uprave, nakon provedenog postupka.
- (2) Uvjeti za stjecanje statusa ovlaštenog servisa iz stavka (1) ovog članka su:
 - a) registrirano sjedište na području Federacije,
 - b) registrirana pretežna djelatnost: Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti u vezi s njima (Oblast 62 KD 2010) ili Popravak mašina (Razred 33.12 KD 2010),
 - c) ugovor sa proizvođačem ili/i zastupnikom koji ima status RPZ po ovom zakonu,

- d) da posjeduje kadrovsku i tehničku opremljenost za postavljanje, održavanje i/ili servisiranje EFS-a,
 - e) da nema neizmirenih obaveza kod Porezne uprave i Uprave za neizravno oporezivanje,
 - f) da u svom poslovanju primjenjuje primjenjuje međunarodne standarde kojima jamči kvalitetno izvršenje posla,
 - g) ostali uvjeti koje odredi Stručni odbor za fiskalne sustave.
- (3) Servis iz stavka (1) ovog članka je dužan omogućiti usklađivanje poslovanja obveznika fiskalizacije sa ovim zakonom kroz proces implementacije, održavanje i podrške EFS-a.
- (4) Servis može održavati EFS-a, pružati tehničku podršku za korištenje EFS-a, kao i poduzimanje drugih radnji propisanih ovim zakonom i podzakonskim aktima koje donosi Ministar na temelju pismenog ugovora između obveznika fiskalizacije i servisa.
- (5) Troškove održavanja EFS-a snosi obveznik fiskalizacije, a utvrđuje se troškovnikom koji donosi servis, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.
- (6) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti način i procedure dobivanja statusa ovlaštenog servisa, tehničke preglede i druga pitanja od značaja za održavanje i servisiranje EFS-a.

Članak 37.

(Javno dostupni registri)

- (1) Ministarstvo vodi službene evidencije o statusu RPZ i o izdatim odobrenjima za puštanje u promet EFS-a koje se objavljuju na internet stranici Ministarstva.
- (2) Porezna uprava vodi službene evidencije o statusu ovlaštenih servisa koje se objavljuju na internet stranici Porezne uprave.

IV. EVIDENTIRANJE TRANSAKCIJA

Odjeljak A. Centralna platforma za fiskalizaciju

Članak 38.

(Centralna platforma za fiskalizaciju)

- (1) Centralna platforma za fiskalizaciju (CPF) omogućava sastavljanje računa, provođenje postupka fiskalizacije, izdavanje računa, slanje ili zaprimanje računa, pregled svih fiskaliziranih računa od strane korisnika u kojima se pojavljuje kao kupac ili kao prodavatelj, razmjena podataka sa bankama, dostavljanje ili pregled svih evidentiranih plaćanja putem osobnog naloga i druge funkcionalnosti uređene ovim zakonom i podzakonskim aktom koji donosi Ministar.
- (2) Obveznici fiskalizacije mogu sastavljati račune, provoditi postupke fiskalizacije, izdavati račune i slati i primati račune direktno na CPF, uz prethodnu suglasnost Porezne uprave.
- (3) Izdavatelji i primatelji e-faktura dužni su da se registrirati na CPF, na početku obavljanja djelatnosti, ili u roku od 24 časa prije početka izdavanja ili prihvatanja, odnosno dostavljanja e-faktura preko nje.
- (4) Sve e-fakture moraju se dostaviti u CPF, nakon provođenja postupka fiskalizacije.
- (5) Korisnici mogu preuzeti ili tisakti račune izravno putem CPF.

- (6) CPF je dio infrastrukture informacijskih tehnologija kojom upravlja Porezna uprava i podaci koji se razmjenjuju preko ove platforme su vlasništvo Porezne uprave.

Članak 39.

(Registriranje proizvođača i zastupnika u CPF-u)

- (1) Nakon dobivanja statusa iz članka 31. ovog zakona, proizvođači i zastupnici se moraju elektronički registrirati u registru proizvođača i zastupnika Porezne uprave koristeći CPF.
- (2) Subjekti iz stavka (1) ovog članka moraju registrirati i EFS za koje su dobili odobrenje iz članka 34. ovog zakona na način iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Nakon registriranja iz st. (1) i (2) ovog članka, informacijski sustav Porezne uprave generira kôd EFS-a. Ovaj kôd proizvođači moraju integrirati u EFS-a prije isporuke obvezniku fiskalizacije, tako da CPF identificira proizvođača i EFS-a prilikom svakog postupka fiskalizacije.
- (4) Registracioni kôd EFS-a, Porezna uprava, subjektu iz stavka (1) ovog članka dostavlja u elektroničkomobliku. Ovaj kôd se čuva u CPF, na korisničkom nalogu subjekta.
- (5) Obveznik fiskalizacije i proizvođač ili/i zastupnik su odgovorni za funkcionalnost EFS-a. U tu svrhu, svaki proizvođač ili/i zastupnik koji je upisan u registar iz stavka (1) ovog članka, preko CPF, može provjeriti listu sa imenom/nazivom i jedinstvenim identifikacijskim brojem obveznika fiskalizacije koji koriste njihov EFS.

Članak 40.

(Registracija servisa)

- (1) Nakon dobivanja statusa iz članka 36. ovog zakona, Porezna uprava unosi u registar podatke o ovlaštenim servisima koristeći CPF.
- (2) Obveznik fiskalizacije je dužan elektroničkim putem dostaviti podatke o servisu koji mu održava EFS, koristeći CPF.
- (3) Svaki servis koji je upisan u registar iz stavka (1) ovog članka, preko CPF, može provjeriti listu sa imenom/nazivom i jedinstvenim identifikacijskim brojem obveznika fiskalizacije koji su dali informacije da koriste njihove usluge.

Članak 41.

(Obveza registriranja za izdavanje računa)

- (1) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovog zakona registrirane u Poreznoj upravi u skladu sa posebnim propisima, automatski se označavaju kao obveznici fiskalizacije ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 6. ovog zakona.
- (2) Od datuma početka primjene ovog zakona, sve nove osobe koje budu registrirane u Poreznoj upravi u skladu sa posebnim propisima, automatski se označavaju kao obveznici fiskalizacije u registru obveznika fiskalizacije koji vodi Porezna uprava.
- (3) Za sve nove osobe koje se registriraju u Poreznoj upravi sukladno posebnim propisima nakon stupanja na snagu ovog zakona, registracija u registar obveznika fiskalizacije vrši se automatski od strane Porezne uprave ili na njihov zahtjev. Zahtjev se podnosi elektroničkim putem preko CPF, ili u posebnim slučajevima izravno Poreznoj upravi.

Članak 42.

(Registriranje mjesta obavljanja djelatnosti)

- (1) Obveznik fiskalizacije, dužan je da putem CPF dostavi podatke o mjestu obavljanja djelatnosti, najkasnije 24 časa prije početka poslovanja.
- (2) Registriranje iz stavka (1) ovog članka mora sadržati najmanje slijedeće podatke:

- a) identifikacijski broj poreznog obveznika koji izdaje račun;
 - b) komercijalni naziv mjesta obavljanja djelatnosti, ako postoji;
 - c) adresu mjesta obavljanja djelatnosti;
 - d) vrstu mjesta obavljanja djelatnosti;
 - e) vrstu djelatnosti koje se obavljaju u mjestu obavljanja djelatnosti;
 - f) dnevni raspored rada i radni dani u tjednu, rad za vrijeme praznika;
 - g) datum početka obavljanja djelatnosti u mjestu obavljanja djelatnosti;
 - h) datum zatvaranja djelatnosti u mjestu obavljanja djelatnosti, uključujući datume privremenog prekida;
 - i) kanton i općina mjesta obavljanja djelatnosti;
 - j) način plaćanja (gotovinsko i/ili bezgotovinsko);
 - k) status mjesta obavljanja djelatnosti;
 - l) naziv provajdera elektroničke veze (internet);
 - m) navesti da li je mjesto obavljanja djelatnosti u vlasništvu ili pod zakupom.
- (3) Obveznik fiskalizacije dostavlja podatak iz stavka (2) točka e) ovog članka za mjesto obavljanja djelatnosti, prema odredbama klasifikacije djelatnosti koja je u upotrebi.
- (4) Iznimno od stavka (1) ovog članka, obveznik fiskalizacije koji iz opravdanih razloga ne može da koristi CPF, podatke iz stavka (2) ovog članka dostavlja Poreznoj upravi putem posebnog obrasca.
- (5) Ukoliko se podaci iz stavka (2) ovog članka mjenjaju, obveznik fiskalizacije dužan je da dostavi podatke o promjenama prije početka primjene izmjenjenih podataka na način iz stavka (1) ovog članka, ili u posebnim slučajevima, najkasnije 24 časa prije početka primjene izmjenjenih podataka.
- (6) Nakon registriranja podataka, informacijski sustav Porezne uprave generira kód mjesta obavljanja djelatnosti. Porezna uprava dostavlja u elektroničkom obliku obvezniku fiskalizacije potvrdu o registriranju i kód mjesta obavljanja djelatnosti. Ova potvrda o registriranju se pohranjuje na CPF, na korisničkom računu obveznika fiskalizacije.
- (7) Nakon registriranja mjesta obavljanja djelatnosti, obveznik fiskalizacije mora da registrira bilo koji odobreni EFS, prije početka izdavanja računa, sukladno ovom zakonu.

Članak 43.

(Registriranje elektoničkog fiskalnog sustava)

- (1) Obveznik fiskalizacije, dužan je da putem CPF dostavi podatke o EFS-u koji koristi, najkasnije 24 časa prije početka poslovanja.
- (2) Registriranje iz stavka (1) ovog članka mora sadržati najmanje slijedeće podatke:
- a) naziv obveznika fiskalizacije,
 - b) identifikacijski broj poreznog obveznika,
 - c) vrstu EFS-a koji se koristi,
 - d) serijski broj korištenog EFS-a;
 - e) datum nabavke EFS-a;
 - f) datum kada je EFS stavljen van funkcije.

- (3) Obaveznik fiskalizacije dužan je da, u slučaju trajnog prekida rada EFS-a, usljed zamjene za novi, oštećenja, krađe ili nekog drugog razloga, o tome obavijesti Poreznu upravu, putem CPF.
- (4) Porezna uprava vodi evidencije o svim EFS-u.
- (5) Ministar će podzakonskim aktom detaljno urediti postupanje obveznika fiskalizacije i Porezne uprave u slučaju trajnog prekida rada EFS-a iz ovog članka.

Članak 44.

(Registriranje operatera)

- (1) Obveznik fiskalizacije dužan je da Poreznoj upravi putem elektroničke usluge dostavi podatke za svakog operatera, uključujući podatke o jedinstvenom matičnom broju i nazivu operatera, ali najkasnije 24 časa prije izdavanja računa od strane svakog operatera.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, ako obveznik fiskalizacije, iz opravdanih razloga, ne može da koristi CPF, podaci se dostavljaju putem posebnog obrasca, izravno Poreznoj upravi.
- (3) Nakon registriranja podataka, informacijski sustav Porezne uprave će generirati kód operatera, koji će biti povezan sa njegovim jedinstvenim matičnim brojem, ako je operator fizička osoba, ili sa identifikacijskim brojem poreznog obveznika, ako je pravna osoba koji pruža konsultantske usluge (porezne ili računovodstvene). Izuzetno, za samouslužne automate, kód operatera će biti povezan sa jedinstvenim identifikacijskim brojem obveznika fiskalizacije.
- (4) Porezna uprava dostavlja operatoru potvrdu o registriranju i kód u elektroničkom obliku. Ova potvrda o registriranju pohranjena je u CPF, na korisničkom računu izdavatelja računa.
- (5) Ako EFS-a koristi više od jednog operatora za sastavljanje i izdavanje računa, svaki operater, kao izdavatelj računa, mora biti identifikovan u EFS-u pomoću kóda koji je dodjeljen svakom računu koji on izda.
- (6) Obveznik fiskalizacije dužan je da dostavi Poreznoj upravi informaciju o svakoj promjeni podataka operatora na način uređen ovim člankom, u roku od 24 časa od izvršene promjene.
- (7) Ukoliko je operator ovlašten za izdavanje računa za dva ili više obveznika fiskalizacije, koristi se isti kód.
- (8) Operator može da uđe u EFS i počne da izdaje račune u ime i za račun određenog obveznika fiskalizacije, samo ako ga je obveznik registrirao kao svog operatora.

Članak 45.

(Knjiga prodaje i nabavke)

- (1) CPF će generirati knjigu prodaje i nabavke za svakog poreznog obveznika na osnovu podataka iz dostavljenih računa prodaje i kupovine, koja će biti dostupna na CPF, u korisničkom računu izdavatelja računa.
- (2) Svaki obveznik fiskalizacije dužan je da do 10. u mjesecu za prethodni mjesec izvrši uvid u podatke u knjizi prodaje i nabavke iz stavka (1) ovog članka i po potrebi izmijeni ili ažurira te podatke, kao i da nakon završetka ovog postupka potvrditi točnost podataka.

Odjeljak B. Provođenje postupka fiskalizacije

Članak 46.

(Elektronički fiskalni sustavi za provođenje postupka fiskalizacije)

- (1) Svi porezni obveznici koji izdaju račune za prodaju robe ili pružanje usluge u maloprodajnim objektima, na mjestima otvorenim za javnost, ili obavljaju bilo koju drugu djelatnost i izdaju fiskalne račune, moraju instalirati kase, ili obezbjediti ESET i pisač (ako nije integrisan), osim ako isključivo obavljaju djelatnost koje su izuzete od obaveze izdavanja računa, sukladno članku 7. ovog zakona.
- (2) Obveznik iz stavka (1) ovog članka dužan je da za svaku transakciju izda fiskalni račun putem jednog od kombinovanih izvedbi EFS.
- (3) Svako od kombinovanih izvedbi EFS-a navedenih u stavku (1) ovog članka, mora biti povezano na internetom radi elektroničke razmjene podataka sa Poreznom upravom u stvarnom vremenu (real time).
- (4) Svi ostali porezni obveznici dužni su da obezbjede EFS-a iz članka 25. ovog zakona, i stalnu vezu sa internetom radi elektroničke razmjene podataka sa Poreznom upravom u stvarnom vremenu (real time).

Članak 47.

(Elektronički certifikat)

- (1) Porezna uprava generira elektronički certifikat kao organ koji administrira i održava infrastrukturu javnih ključeva.
- (2) Elektronički certifikat čuva se u fizičkom okruženju sa visokom razinom sigurnosti, bez narušavanja njihovog integriteta i kršenja njihove povjerljivosti.

Članak 48.

(Elektronički potpis)

Obveznik fiskalizacije je dužan da za potrebe provođenja postupka fiskalizacije koristi certifikat za elektronički potpis izdat od davatelja usluge certifikovanja sukladno propisu kojim se uređuju uvjeti za korištenje elektroničkog potpisa.

Članak 49.

(Autentifikacija računa)

- (1) Obveznik fiskalizacije mora svaki izdati račun potpisati elektroničkim potpisom i poslati ga Poreznoj upravi putem elektroničke internet veze.
- (2) Porezna uprava provjerava da li poslati račun sadrži sve potrebne elemente, da li je potpisan elektroničkim potpisom, i vrši druge provjere.
- (3) Ukoliko su ispunjeni uvjeti iz stavka (2) ovog članka, Porezna uprava formira VBR i u tom slučaju dostavlja ga obvezniku, putem uspostavljene elektroničke veze (internet).
- (4) Ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (2) ovog članka, Porezna uprava ne može utvrditi VBR i u tom slučaju obvezniku koji izdaje račun vraća poruku o odbijanju utvrđivanja VBR, putem uspostavljene elektroničke veze (internet).
- (5) Tek nakon dobivanja VBR, račun se može izdati i dostaviti kupcu. Kada je VBR kao obavezan element označen na računu, znači da je postupak fiskalizacije uspješno okončan.
- (6) Iznimno, račun se može izdati i bez VBR samo u slučajevim navedenim u čl. 51., 52. i 53. ovog zakona.

Članak 50.

(Pojednostavljena procedura fiskalizacije)

- (1) Ako je izdavatelj ili primatelj računa obveznik poreza na dohodak, u slučaju obveznog izdavanja ili prihvatanja računa, može sastavljati i fiskalizirati račune preko CPF, i kroz nju vršiti razmjenu računa, tako da e- faktura pošalje svojim primateljima, ili prihvati e-fakturu od njenog izdavatelja.
- (2) Izdavatelji i primatelji e-faktura, prema stavku (1) ovog članka, moraju biti opremljeni elektroničkim certifikatom, tokom elektroničke razmjene podataka.
- (3) Izdavatelji e-faktura iz stavka (1) ovog članka ne smiju instalirati posebnu fiskalnu opremu, odnosno posebnu softversku izvedbu za provođenje postupka fiskalizacije.

Odjeljak C. Prekid elektroničke veze

Članak 51.

(Prekid elektroničke veze)

- (1) Izuzev obveznika iz članka 46. stav (1) ovog zakona, u slučaju prekida uspostavljene elektroničke (internet) veze, obveznik fiskalizacije može izdati račune sa podacima navedenim u čl. 12. i 17. ovog zakona, bez podataka VBR, s tim da račun mora biti otiskan na papiru.
- (2) Obveznik iz stavka (1) ovog članka dužan je u roku od 48 časova, počev od dana isključenja, uspostaviti elektroničku vezu (internet) i sve račune izdate, prema stavku (1) ovog članka, dostaviti Poreznoj upravi putem posebnog protokola koji utvrđuje Ministar, kao i primatelju e-fakture.
- (3) Računi izdati prema stavku (1) ovog članka, smatraju se uredno fiskalizovanim, ako je proces fiskalizacije završen u roku iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Ukoliko obveznik iz stavka (1) ovog članka, ne može da uspostavi elektroničku vezu (internet) usljed potrebe promjene uređaja za uspostavljanje elektroničke veze, ili nemogućnost da uspostavi elektroničku vezu (internet) za koju je odgovoran pružatelj ove usluge, ili zbog više sile, mora o tome obavijestiti Poreznu upravu, te poslati dokumentaciju ili drugi dokaz koji dokazuje nemogućnost uspostavljanja elektroničke veze (internet), sukladno posebnom protokolu iz stavka (2) ovog članka.
- (5) Obveznik fiskalizacije je odgovoran za odgovarajući kapacitet mreže, koji utvrđuje samostalno.
- (6) Porezna uprava svim računima iz stavka (2) ovog članka dodeljuje VBR i vraća ga obvezniku fiskalizacije, kao potvrdu prijema nekasno poslatih faktura.

Članak 52.

(Prekid rada elektroničkog fiskalnog sustava)

- (1) Ukoliko dođe do potpunog prekida rada EFS-a, obveznik fiskalizacije izdaje račun na bloku pisanih fiskalnih računa.
- (2) Prije početka upotrebe, poseban blok pisanih računa iz stavka (1) ovog članka, mora biti odobren od strane Porezne uprave.
- (3) U slučaju iz stavka (1) ovog članka, izdavatelj računa je dužan da omogući rad EFS-a ili obezbijedi drugi u roku od pet dana od dana kada je prvi EFS u potpunosti prestao da radi.
- (4) Sve pisane fiskalne račune izdate u slučaju iz stavka (1) ovog članka, obveznik fiskalizacije je dužan da unese u EFS i dostavi Poreznoj upravi, koristeći elektroničke

veze (internet), sukladno posebnim protokolima iz članka 51. stavak (2) ovog zakona, kao i primatelju e-faktura.

- (5) U slučaju iz stavka (4) ovog članka, Porezna uprava dodjeljuje VBR svim primljenim računima, i vraća ga obvezniku fiskalizacije kao dokaz o prijemu kasno predatih računa.
- (6) Na zahtjev kupca, obveznik fiskalizacije izdaje kopiju računa sa VBR, nakon završene naknade procedure fiskalizacije.
- (7) Ministar će pozakonskim aktom utvrditi sadržaj i postupke za validaciju posebnog bloka pisanih računa, te protokol i postupak naknadne fiskalizacije tih računa.

Članak 53.

(Područja gdje nije moguće uspostaviti elektroničku vezu)

- (1) Ako obveznik koji izdaje račun obavlja djelatnost u poslovnom prostoru koji se nalazi na području na kojem nije moguće uspostaviti elektroničku vezu (internet) za razmjenu podataka sa Poreznom upravom, obveznik je dužan koristiti kase u off-line modu bez VBR-a, i oslobođen je obaveze izdavanja e-fakture, dok se ne stvori mogućnost elektroničke veze (interneta).
- (2) Obveznik fiskalizacije, je dužan da Poreznoj upravi, prije korištenja EFS-a iz stavka (1) ovog članka, dostavi potvrdu o nemogućnosti uspostavljanja internet veze, izdatu od organa mjerodavnog za elektroničke komunikacije.
- (3) Obveznik fiskalizacije, iz stavka (1) ovog članka, dužan je da Poreznoj upravi do desetog u tekućem, za prethodni mjesec dostavi na prijenosivom mediju ili putem e-servisa izdate fiskalne račune iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Nakon prijema računa iz stavka (3) ovog članka, Porezna uprava je dužna da odredi VBR za svaki pojedini račun.

Članak 54.

(Provjera mogućnosti uspostavljanje elektroničku vezu)

- (1) Radi izdavanja potvrde, obveznik fiskalizacije dužan je da podnese organu mjerodavnom za elektroničku komunikaciju zahtjev za izdavanje potvrde iz članka 53. stavak (2) ovog zakona.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka obveznik dostavlja:
 - a) podatke o mjestu obavljanja djelatnosti (adresa, općina i geografske koordinate);
 - b) izjavu operatora koji pruža javnu elektroničku komunikacionu uslugu pristupa internetu na fiksnoj lokaciji u općini u kojoj obavlja djelatnost o nedostupnosti usluge pristupa internetu zahtijevanog kvaliteta, na mjestu na kojoj obavlja djelatnost;
 - c) izjavu operatora javnih mobilnih elektroničkih komunikacionih usluga o nedostupnosti usluge pristupa internetu zahtijevanog kvaliteta na mjestu na kojoj obavlja djelatnost.
- (3) Organ mjerodavan za elektroničku komunikaciju, izdaje akt na kojem navodi da na mjestu obavljanja djelatnosti obveznik fiskalizacije nema ili ima dostupne usluge pristupa internetu, u roku od 30 dana, od dana prijema zahtjeva.
- (4) Potvrda, iz stavka (3) ovog članka, izdaje se sa periodom važenja od godinu dana.
- (5) Obveznik fiskalizacije je dužan da, prije isteka roka važenja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu, dostavi zahtjev radi obnavljanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu.

Članak 55.

(Fiskalizacija korektivnih računa)

- (1) Sve obaveze utvrđene odredbama ovog zakona za izdavanje računa primjenjuju se, po potrebi, i za izdavanje korektivnih računa, za račune za djelimično ili potpuno vraćanje robe ili usluge. Fiskalizacija je jednako moguća i za račune sa negativnim iznosima.
- (2) Korektivni računi moraju sadržavati VBR i SBR originalnog računa koji se ispravlja.
- (3) Ministar će podzakonskim aktom detaljnije urediti sastavljanje, izdavanje i fiskalizaciju korektivnih računa.

Odjeljak D. Plaćanje računa

Članak 56.

(Registriranje podataka za bezgotovinsko plaćanje)

- (1) Banke, druge financijske institucije i drugi posrednici koji pružaju usluge bezgotovinskog plaćanja izdatih e-faktura, za koje je obveznik koji izdaje račun proveo postupak fiskalizacije, dužni su da elektroničkim putem obavijeste Poreznu upravu odmah po izvršenoj uplati za izdate e-fakture.
- (2) Za registriranje uplate, subjekti iz stavka (1) ovog članka, dužni su da instaliraju odobreno softversko rješenje koje omogućava povezivanje izdatih e-fakture i podataka o plaćanju, kao i sustav komunikacije s Poreznom upravom, putem sigurne mreže za elektronički prijenos podataka putem elektroničke veze (Internet).
- (3) Subjekti iz stavka (1) ovog članka registriraju se u CPF, i kada vrše uplate e-faktura u svoje ime i za tuđi račun, ili u ime i za račun svojih klijenata, šalju poruku Poreznoj upravi o izvršenim uplatama, putem elektroničke veze (internet).
- (4) Podaci koji se za potrebe registriranja uplata šalju Poreznoj upravi, na način utvrđen u st. (1), (2) i (3) ovog članka, između ostalog moraju sadržavati i sljedeće elemente:
 - a) jedinstveni matični broj osoba koje plaća račun (kupca);
 - b) jedinstveni matični broj subjekta iz stavka (1) ovog članka;
 - c) VBR plaćenog računa, ili u posebnim slučajevima SBR, ako na računu nema VBR;
 - d) plaćeni iznos;
 - e) datum plaćanja.
- (5) Ukoliko subjekti iz stavka (1) ovog članka nemaju na raspolaganju sve podatke iz stavka (4) ovog članka, dužni su da te podatke dobiju od kupca i u tom slučaju ne vrše plaćanje dok kupac ne dostavi sve tražene podatke.
- (6) Po prijemu elektroničke poruke, Porezna uprava automatski provjerava da li su poslani svi traženi podaci, da li su podaci točni, a zatim evidentira u svojoj bazi uplatu fiskalizovanog računa. Nakon izvršene kontrole, Porezna uprava vraća subjektima iz stavka (1) ovog članka poruku o uspješnom prijemu podataka o uplati, putem uspostavljene elektroničke veze (internet).
- (7) Ukoliko utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (6) ovog članka, Porezna uprava šalje poruku subjektu iz stavka (1) ovog članka o neuspješnom registriranju uplate sa obrazloženjem greške, putem uspostavljene elektroničke veze (internet).
- (8) Ukoliko se otkrije greška koja je rezultat postupanja ili nepostupanja subjekta iz stavka (1) ovog članka, isti je dužan da ispravi grešku i ponovi postupak, a ako greška nije

nastala njegovom krivicom, dužan je da o tome obavjesti kupca ili platitelja računa, u roku od 24 časa od prijema poruke. Kupac ili platitelj je obavezan da ispravi grešku i o tome obavjesti subjekta iz stavka (1) ovog članka, koji mora ponoviti postupak iz stavka (3) ovog članka.

- (9) Izuzev stavka (1) ovog članka, ako se plaćanje vrši preko posrednika koji nema svoje sjedište ili stalno sjedište, ili poreznog zastupnika ili stalnu adresu ili uobičajeno boravište u Federaciji, ako bezgovinsko plaćanje obavlja sam kupac bez posrednika, ili ako se plaćanje vrši na osnovu ponude, a prije izdavanja e-fakture, onda sam obveznik izdaje račun preko CPF i dužan je registrirati sve primljene uplate, najkasnije do 10. u narednom mjesecu za sve uplate izvršene u prethodnom mjesecu.
- (10) Prema načinu iz stavka (9) ovog članka, obveznik koji izdaje račun dužan je da postupi i u slučaju plaćanja putem zamjene, prijenosa prava ili dugova, odricanja od obaveze i sl.
- (11) Podaci o plaćanju iz ovog članka šalju se za sva plaćanja, bez obzira da li je plaćen cijeli iznos računa ili samo dio. Izuzetno, obveznik koji izdaje račun, koji sam registrira plaćanja kupovine, sukladno stavku (9) ovog članka, evidentira ukupan iznos za svaki račun u prethodnom mjesecu.
- (12) Sve obaveze definisane ovim člankom važe i u slučaju otkazivanja ili promjene izvršenog plaćanja i za djelimični ili potpuni povrat uplaćenog iznosa za određenu e-fakturu. U slučaju povrata uplaćenog iznosa, šalje se poruka sa istim podacima iz stavka (4) ovog članka, sa znakom negativnog vraćenog iznosa.

V. SUSTAV NADZORA

Odjeljak A. Nadzor

Članak 57.

(Nadzor nad primjenom zakona)

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i pripadajućih podzakonskih akata vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i pripadajućih podzakonskih akata vrši Porezna uprava.
- (3) Inspekcijski nadzor nad obaveznom izdavanjem računa i oglašavanjem vrši Federalna uprava za inspekcijske poslove, posredstvom tržišnog inspektorata

Članak 58.

(Nadzor nad elektroničkim fiskalnim sustavom)

- (1) U svrhu određivanja, praćenja i nadzora nad tehničkim i funkcionalnim karakteristikama EFS-a osniva se Stručni odbor za fiskalne sustave.
- (2) Stručni odbor za fiskalne sustave čine predsjednik i pet članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Ministra, od kojih najmanje dva člana moraju biti predstavnici Federalnog ministarstva financija.
- (3) Za ostale članove Stručnog odbora za fiskalne sustave, može biti angažovana osoba koja ima stečeno visoko obrazovanje iz znanstvene oblasti računarstva i informacijskih tehnologija, izabrano putem javnog poziva koji provodi Ministarstvo.
- (4) Članovi Stručnog odbora za fiskalne sustave ne smiju da ostvaruju bilo kakve veze s ili da budu povezani s osobama iz čl. 31. i 36. ovog zakona.

- (5) Najmanje tri člana Odbora iz stavka (1) ovog članka moraju biti univerzitetski profesori sa najmanje pet godina radnog iskustva iz oblasti računarstva i informacijskih tehnologija.
- (6) Mandat članova Stručnog odbora za fiskalne sustave je četiri godine, a iste osobe mogu biti ponovo imenovane najviše još jedanput, s tim da se osigura da dva člana budu u kontinuitetu u sljedećem mandatu.
- (7) Sredstva za financiranje aktivnosti Stručnog odbora za fiskalne sustave osiguravaju se u Proračunu Federacije za svaku fiskalnu godinu.
- (8) Stručne i administrativne poslove za potrebe Stručni odbora za fiskalne sustave obavlja Ministarstvo.

Članak 59.

(Nadzor nad korištenjem elektroničkog fiskalnog sustava)

- (1) U svrhu provjere, da li se računi propisno evidentiraju putem EFS-a, Porezna uprava može vršiti nadzor, sukladno posebnim propisima, u poslovnim prostorijama obveznika fiskalizacije radi utvrđivanja činjenica koje mogu biti od značaja za oporezivanje.
- (2) Nadzor iz stavka (1) ovog članka može, također uključiti provjere da li se EFS-a koristi u skladu sa odredbama ovog zakona.

Odjeljak B. Zabranjene aktivnosti

Članak 60.

(Zabranjeno oglašavanje)

Komercijalno oglašavanje ili marketing ili bilo koji vid reklame EFS-a koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene u ovom zakonu i pripadajućim podzakonskim aktima, a koji su namijenjeni da se koriste u svrhe za evidentiranje transakcija, zabranjeno je na teritoriji primjene ovog zakona.

Članak 61.

(Zabranjena upotreba neodobrenog elektroničkog fiskalnog sustava)

Zabranjeno je obvezniku fiskalizacije da koristi hardver ili softver sustava za izdavanja računa, ako proizvođač ili zastupnik, ili hardversko i/ili softversko rješenje za izdavanje računa nisu registrirani odnosno odobreni za puštanje u promet na teritoriji primjene ovog zakona.

Članak 62.

(Zabranjena zloupotreba osobnog podataka)

- (1) Osobni podaci prikupljeni u svrhu izdavanja računa i provođenja fiskalizacije mogu se koristiti samo za ovu svrhu ili u druge svrhe koje su u skladu sa svrhom prikupljanja podataka.
- (2) Međusobni odnosi između kupca ili klijenta i posrednika ili subjekata koji je izdavatelj računa ili pružatelj usluge informacijskih tehnologija, u ulozi administratora i obrađivača osobnih podataka, podataka koji se obrađuju u postupku izdavanja faktura, prijema, slanja, čuvanja i obrade računa, regulisani su u skladu sa propisom o zaštiti osobnih podataka.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Odjeljak A. Posebne mjere

Članak 63.

(Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neposjedovanja elektroničkog fiskalnog sustava)

- (1) U slučaju da prilikom nadzora inspektor utvrdi da obveznik fiskalizacije ne posjeduje EFS-a čija je upotreba odobrena ovim zakonom, izriče obvezniku fiskalizacije zabranu obavljanja djelatnosti od 60 dana.
- (2) U slučaju da obaveznik fiskalizacije u roku od godine od dana izvršenja prekršaja iz stavka (1) ovog članka ponovo izvrši isti prekršaj, inspektor mu izriče zabranu obavljanja djelatnosti od 90 dana.
- (3) Mjere zabrane obavljanja djelatnosti iz st. (1) i (2) ovog članka vrše se pečaćenjem prostora za obavljanje djelatnosti.

Članak 64.

(Mjere zabrane obavljanja djelatnosti zbog neizdavanja računa)

- (1) U slučaju da prilikom nadzora inspektor utvrdi da obveznik fiskalizacije u momentu fiskalizacije transakcija ne izdaje račune putem EFS-a, izriče obvezniku fiskalizacije zabranu obavljanja djelatnosti od 30 dana.
- (2) U slučaju da obveznik fiskalizacije u roku od godine od dana izvršenja prekršaja iz stavka (1) ovog članka ponovo izvrši isti prekršaj, inspektor mu izriče zabranu obavljanja djelatnosti od 60 dana.
- (3) Mjere zabrane obavljanja djelatnosti iz st. (1) i (2) ovog članka vrše se pečaćenjem prostora za obavljanje djelatnosti.

Članak 65.

(Otklanjanje nepravilnosti)

- (1) Ako se u postupku nadzora utvrdi povreda ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, odnosno nepravilnosti u njegovoj primjeni, osim povreda za koje se izriče mjera zabrane po ovom zakonu, inspektor donosi rješenje kojim se nalaže obvezniku fiskalizacije da u roku ne kraćem od sedam dana, a ne dužem od 30 dana, otkloni utvrđene povrede odnosno nepravilnosti.
- (2) Ako obveznik fiskalizacije ne postupi po rješenju iz stavka (1) ovog članka u ostavljenom roku, Porezna uprava preduzima mjeru zabrane iz članka 63. ovog zakona.
- (3) Dejstvo mjere iz stavka (2) ovog članka traje dok obaveznik fiskalizacije ne otkloni nepravilnost.

Odjeljak B. Novčane kazne

Članak 66.

(Teški prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 8.000,00 KM do 30.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
 - a) ne izdaje račun za transakcije iz članka 8. ovog zakona,
 - b) ne izdaje e-fakture u skladu sa člankom 14. ovog zakona,

- c) ne izdaje fiskalne račune u skladu sa člankom 16. ovog zakona,
 - d) ne vrši samofakturiranje prema članku 20. ovog zakona,
 - e) koristi usluge održavanja EFS-a sa osobom koja nije ovlašten servis iz članka 36. ovog zakona,
 - f) ne posjeduju EFS prema članku 46. ovog zakona,
 - g) izdaje račune bez VBR suprotno čl. 51., 52. i 53. ovog zakona,
 - h) vrši oglašavanje prema članku 60. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka, kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka, kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (4) Novčane kazne propisane st. (1), (2) i (3) ovog članka povećavaju se za 50% u slučajevima kada obveznik fiskalizacije ponovi jednom ili više puta prekršaj u roku od godine od dana izvršenja prekršaja iz stavka (1) ovog članka.

Članak 67.

(Lakši prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 18.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
- a) je sadržaj fakture ili fiskalnog računa suprotan čl. 12. i 17. ovog zakona,
 - b) postupi suprotno čl. 22. stavak (1) i 23. ovog zakona,
 - c) nije registrirao mjesto obavljanja djelatnosti prema članku 42. ovog zakona,
 - d) nije registrirao EFS prema članku 43. ovog zakona,
 - e) nije registrirao operatora prema članku 44. ovog zakona,
 - f) ne postupi prema čl. 51., 52. i 53. ovog zakona;
 - g) postupe suprotno članku 69. ovog zakona;
 - h) ne vrši fiskalizaciju korektivnih računa u skladu sa člankom 55. ovog zakona,
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka, kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka, kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 8.000,00 KM.
- (4) Novčane kazne propisane st. (1), (2) i (3) ovog članka povećavaju se za 50% u slučajevima kada obveznik fiskalizacije ponovi jednom ili više puta prekršaj u roku od godine od dana izvršenja prekršaja iz stavka (1) ovog članka.

Članak 68.

(Prekršaji kupca)

Novčanom kaznom kaznit od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj kupac – fizička osoba ako postupa suprotno članku 24. ovog zakona.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

(Obveza usklađivanja)

- (1) Obveznici fiskalizacije dužni su da svoje poslovanje usklade sa ovim zakonom u rokovima propisanim pravilnikom o dinamici fiskalizacije.
- (2) Dosadašnji obveznici fiskalizacija koji su bili dužni sa svaki pojedinačni promet evidentiraju putem postojećeg fiskalnog sustava, dužni su da do momenta uspostavljanja komunikacije sa Poreznom upravom prema ovom zakonu, nastave da evidentiraju svaki ostvareni pojedinačni promet sukladno Zakonu o fiskalnim sustavima („Službene novine Fedearcije BiH“, broj 81/09) i pripadajućim podzakonskim aktima.
- (3) Osobe koje u prijelaznom periodu ispune uvjete da postanu obveznici fiskalizacije dužni su da postupaju sukladno stavku (2) ovog članka.
- (4) Ministar će podzakonskim akom propisati dinamiku fiskalizacije, kao i način financiranja inicijalne fiskalizacije za sve obveznike fiskalizacije u Federaciji.

Članak 70.

(Podzakonski akti)

Ministar će u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte kako je propisano ovim zakonom, i urediti i druga pitanja od značaja za fiskalizaciju.

Članak 71.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o fiskalnim sustavima („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/09).

Članak 72.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ZAKONA O FISKALIZACIJI TRANSAKCIJA U FEDERACIJI BIH

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članku III. 1. točka c), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članku IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama Federacije i fiskalnoj politici Federacije, a Parlament Federacije, uz ostale vlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o obnašanju dužnosti federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Proces fiskalizacije prometa odnosno transakcija u gospodarstvu Federacije BiH nije nepoznat, jer postoji sustav fiskalizacije uređen Zakonom o fiskalnim sustavima koji je donesen 2009. godine, a implementiran od 2010/2011. godine. Međutim, polazeći od činjenice da proces fiskalizacije koristi tehničko-tehnološka rješenja, te da se proces fiskalizacije integriše u poslovno poslovanje subjekata, postojeći pravni okvir nije dovoljan da prati razvoj informacijskih tehnologija i razvoj digitalizacije poslovanja gospodarstva.

Reforma fiskalizacije je glavno opredjeljenje Vlade Federacije s ciljem minimiziranja neformalne ekonomije kroz modernizaciju poreznog sustava, te pružanja boljih javnih usluga građanima i gospodarstvu, a istovremeno poboljšanje naplate javnih prihoda. Glavno sredstvo borbe protiv utaje poreza jest zdravo zakonodavstvo, posljednji tehnološki uređaji i informacije u realnom vremenu.

Ograničenja postojećeg pravnog okvira ogledaju se u fragmentiranosti izvješćavanja odnosno neusklađenosti transakcija koje se evidentiraju prema važećem pravnom okviru fiskalnih sustava u odnosu na transakcije koje su predmet PDV-a. Ista neusklađenost odnosi se i na osobe koje su obveznici fiskalizacije odnosno predmet izvješćavanja o transakcijama. Dalja fragmentiranost ogleda se u i nepotpunosti podataka o transakcijama o kojima se izvješćava, što sprječava vršenje analize rizika ili automatske obrade podataka u svrhu ciljanog nadzora. Značajno ograničenje postojećeg sustava fiskalizacije jeste što pravni okvir ne prati modalitete poslovanja kao što je npr. ekonomija platformi. IT tehnologije donose sasvim novu osnovu na kojoj se uspostavljaju poslovne veze između poslovnih subjekata i pojedinaca, gdje se odvijaju transakcije bez potrebe fizičkog kontakta subjekata.

Ekonomija platformi uključuje internetska tržišta, društvene mreže, internetske trgovine, stranice za uporedbu cijena i sl. i u današnje vrijeme teško je zamisliti život bez njih. Rad putem platforme oblik je zapošljavanja u kojem se subjekti ili pojedinci koriste internetskom platformom kako bi pristupili drugim subjektima ili pojedincima radi rješavanja određenih problema ili pružanja određenih usluga u zamjenu za plaćanje. U EU-u trenutno djeluje više od 500 digitalnih radnih platformi, čime se korisnicima olakšava pristup uslugama i stvaraju prilike za subjekte i ljude.

Ono što doprinosi poreznim prevarama i utaji generalno, jeste činjenica da je u proteklom vremenu, razvoj tehnologije izmijenio način obavljanja djelatnosti, te način komunikacije između subjekata, što je uticalo na ubrzan razvoj digitalizacije poslovanja subjekata. Kroz iskorištavanje novih tehnologija i IT rješenja povećani su modaliteti poreznih prevara i evazije poreza (indirektni i direktni porezi).

Naposlijetku, postojeća kaznena politika je stimilirajuća jer isplativije je platiti kaznu za neevidentiranje transakcija u odnosu na iznos poreza koji se utaji tim neevidentiranjem. Porezna uprava FBiH u provođenju svojih aktivnosti uočila je da se ne izdaju računi, ili izdaju

drugi dokumenti umjesto računa, ili izdaju račune samo nepoznatim korisnicima, ili storniraju računi bez osnove. Posmatrajući sa aspekta svijesti obveznika, u uvjetima kada ne postoji efikasan mehanizam kontrole, to istovremeno predstavlja i svojevrsan poticaj da se na različite načine izbjegne evidentiranje transakcija i fiskalizira iste, iz razloga jer su mogućnosti kontrole ograničene, te svjesno preuzimaju rizik, računajući iznos prekršaja kazne kao isplativ trošak.

Analizirajući podatke o kretanju ekonomije u Federaciji, te podatke o BDP-u, iznosu dohotka, prikupljenih prihoda, opravdano se nameće pitanje objektivnosti iskazivanja ostvarenog prometa putem postojećih fiskalnih sustava u Federaciji. Pojave neizdavanja računa, uz ili bez dogovora o smanjenju iznosa, postaju svakodnevica u društvu a koja predstavlja kriminalno djelo pranja novca. Posljedica neiskazivanja prometa jeste manje plaćanje poreza (PDVa i poreza na dobit ili dohodak), pri čemu budžeti ostaju bez sredstava za izmirivanje socijalnih ili zdravstvenih ili okolišnih ili drugih zajedničkih potreba društva. Naplaćeni iznosi od kupca, ali bez izdatog računa omogućavaju pojedincima ili subjektima punjenje privatnih džepova. Na taj način građani nisu svjesni činjenice da svojim plaćanjem ne sudjeluju u javnim troškovima već u punjenju računa pojedinaca. Neizdavanje računa stvara i nelojalnu konkurenciju, jer neizdavatelji računa smanjuju cijene i čine konkurenciju ostalim urednim poreznim obveznicima. Da bi se spriječilo povećanje neformalne ekonomije, nužno je stabilizirati praćenje naplate poreza i iznaći druge mjere koje će obeshrabriti pojavu porezne evazije, a koja u konačnici najveće opterećenje građanima.

Podizanje vijesti o potrebi plaćanja poreza i povjerenja građana u pravičnost poreznog sustava problem je svih suvremenih ekonomija. Suvremeno društvo sa rastućom ekonomijom treba stabilan pravni okvir za dalji razvoj. To znači da postojeća zakonska regulativa, uvjetovana tehnološkim razvojem, mora uvijek biti u koraku s promjenama u društvu i privredi. Kako bi se zaštitila prava građana i zadržale beneficije i usluge koje građani očekuju od države i društva, važno je da se porezi naplaćuju u potpunosti i na vrijeme, te da se spriječe porezne prevare, utaja poreza i izbjegavanje poreza. Ovo je i stvar pravde koja omogućuje da poštteni porezni obveznici ne budu opterećeni dodatnim porezima jer drugi porezni obveznici ne ispunjavaju svoje obveze i ne plaćaju poreze. Da bi se to osiguralo, od velikog je značaja podizanje učinkovitosti i efektivnosti upravljanja naplatom poreza.

Razmatrajući predočene izazove s kojima se suočava ekonomija u Federaciji, ciljevi fiskalizacije kao procesa u kojem obveznik fiskalizacije imaju obvezu da Poreznu upravu izvješćuju o svojim transakcijama na način da joj dostave svoje izdate račune, su

1. Spriječavanje porezne evazije,
2. Suzbijanje nelojalne konkurencije,
3. Podizanje razine svijesti kupaca o važnosti preuzimanja računa i
4. Unaprjeđivanje postupaka poreznog nadzora

Sagledavajući iskustva iskustva drugih zemalja koje su provele neki od modela fiskalizacije te upoređujući učinke provedenih postupaka fiskalizacije u dijelu postignutih rezultata, ali i troškove koji prate uvođenje fiskalizacije ovim Zakonom predlaže se uvođenje fiskalizacije na tragu kombinacije viđenih rješenja, koja prema procjenama donosi zadovoljavajuće koristi u odnosu na prateće troškove.

Predloženo sveobuhvatno rješenje u Zakonu omogućuje transparentnost transakcija, povećanje njihove formalizacije, smanjenje porezne evazije, kao i doprinos podizanju svijesti o plaćanju poreza, a između ostalog i u cilju planiranja pranja novca u prvom redu.

Novim pravnim okvirom se predviđa da se svaka transakcija mora dokumentirati ili putem računa ili fakture, a o svim transakcijama bi se trebala izvješćavati Porezna uprava. Potpuno izvješćavanje o transakcijama donosi značajnu korist kroz povećanje porezne discipline, analizu rizika i aktivnosti poreznog nadzora, podržavajući borbu protiv poreznih prevara. Za razliku od potpunog izvješćavanja, djelomično izvješćavanje o transakcijama onemogućava

potpuni nadzor nad transakcijama i čini cjelokupni sustav izvješćavanja o transakcijama nesvršishodnim. Svrha uspostavljanja odgovarajućeg načina nadzora nad evidentiranjem transakcija jeste praćenje iznosa ostvarenih transakcija od strane subjekta, s ciljem (1) utvrđivanja točnog iznosa PDV-a koji se prikuplja na području Federacije, i (2) točnog utvrđivanja drugih poreznih obveza kojima su transakcije objekt obračuna.

Generalni cilj nadzora nad transakcijama jest uspostavljanje više razine fiskalne stabilnosti u javnim financijama, ali i mjera povećanja učinkovitosti u naplati poreza, indirektnih i izravnih. Na taj način Porezna uprava će imati na raspolaganju tačne podatke u realnom vremenu koji će služiti za bolje planiranje, upravljanje, evaluaciju i proces donošenja odluka u cilju dobre porezne discipline u zemlji.

U svrhu ispunjenja zadanih ciljeva, proširen je obuhvat obveznika fiskalizacije odnosno uključuje sva lica koja imaju obvezu izdati račun ili fakturu za izvršenu aktivnost, što ujedno podupire obuhvat transakcija koje su predmet izvješćavanja. Obveznici fiskalizacije će imati pravo izbora između hardverskih ili softverskih rješenja za provođenje postupka fiskalizacije računa koji će onemogućiti postupanje koje je u suprotnosti sa zakonskim propisima. Pored toga, kako bi se za obveznike fiskalizacije sa smanjenim obimom obavljanja djelatnosti pojednostavio postupak fiskalizacije, uvodi se mogućnost korištenja dijela Centralne platforme fiskalizacije (skraćenica: CPF) kojom upravlja Porezna uprava, koja ima funkciju fiskalne kase.

Posljedično, stvara se registar subjekata koji izdaju račune, kontrolira njihov sadržaj i prate sve izdate račune (bez obzira hoće li se plaćati odmah, u gotovini ili kasnije bez gotovine) tijekom obavljanja B2C (Business to Consumer), B2B (Business to Business) i B2G (Business to Government) transakcije, kao i praćenje faktura izdatih i plaćenih bezgotovinski, u realnom vremenu, od strane Porezne uprave.

Predloženo zakonsko rješenje donosi i druge indirektno pozitivne učinke kao što su:

- promocija razvoja softvera i podrška u oblasti informacijskih tehnologija,
- promocija tržišne konkurencije,
- promocija elektroničkog poslovanja,
- podsticanje informatizacije društva u cjelini, i
- omogućavanje poreznim obveznicima stvaranje učinkovitog sustava interne kontrole rada i svojih zaposlenika.

Praćenjem sustava naplate računa ili faktura, predloženi Zakon omogućava praćenje rokova plaćanja i posljedičnu likvidnost privrede koji se uređuje Zakonom o finansijskom poslovanju („Službene novine Federacije BiH“, broj 48/16 od 22.6.2016.). Na ovaj način vlastima se omogućuje da se poslovno okruženje posluje na transparentnijoj osnovi i fer osnovi što vodi jačanju privrede i konkurencije, što postaje kamen spoticaja u današnjem digitalnom društvu.

Novi zakon predviđa obvezu primjene elektroničkih faktura i evidentiranja bezgotovinskog plaćanja tih računa, kao novu i do sada neregulisanu oblast. Ovim zakonom, u pravni poredak Federacije, prenosi se Direktiva 2014/55/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 16.04.2014. o elektroničkom izdavanju računa u javnim nabavkama. Implementacija elektroničkog izdavanja računa za poslovanje, kroz korištenje svih prednosti koje tehnologija omogućuje, ubrzava i automatizira radne procese, smanjuje troškove poslovanja, ostvaruje značajne uštede i potencijalno stvara dodatnu vrijednost u poslovanju, ali u organima uprave. Osim toga, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s Direktivom Vijeća 2014/55/EC važno je zbog potrebe da se smanje i eliminiiraju barijere za prekogranično poslovanje s Europskom unijom.

E-fakturiranje je elektronička razmjena dokumenata fakture između dobavljača i kupca. E-faktura je račun koji je izdan, prosljeđen i primljen u formatu strukturiranih podataka koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu, kako je definirano Direktivom 2014/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o elektroničkom fakturisanju u javnim nabavama, po kojoj sve europske javne uprave moraju biti u mogućnosti da prihvate fakture u elektroničkom formatu od svojih dobavljača. Zahvaljujući definiciji otvorenih standarda, tvrtke mogu elektronički pregovarati s bilo kojim europskim naručiocem iz javnog sektora i provoditi procese nabavke. Direktiva 2014/55/EU imala je svrhu smanjiti trgovinske barijere koje proizlaze iz različitih nacionalnih zakonskih zahtjeva i tehničkih standarda za elektroničko fakturisanje. E-faktura sadrži podatke od dobavljača u strojno čitljivom formatu, koji se mogu automatski unijeti u sustav plaćanja računa (AP) kupca bez potrebe za ručnim unosom. Inicijativa Europske unije „PDV u digitalno doba“ (ViDA), objavljena u prosincu 2022., nalaže obvezno elektroničko fakturisanje unutar EU i digitalno izvješćavanje između kompanija (B2B) do 2028.

Europska komisija predlaže usvajanje izmjena Direktive PDV-a u pogledu pravila PDV-a za digitalno doba usljed rasta digitalne ekonomije koja znatno utječe na funkcioniranje sustava PDV-a u Uniji, koji nije prikladan za nove modele digitalnog poslovanja i ne omogućuje potpuno iskorištavanje podataka dobivenih digitalizacijom. Direktiva Vijeća 2006/112/EZ trebala bi se izmijeniti kako bi se taj razvoj uzeo u obzir. Kao razlog, između ostalih navode:

„Kako bi se povećala naplata poreza na prekogranične transakcije i ukinula postojeća rascjepkanost koja proizlazi iz primjene različitih sustava izvješćivanja u državama članicama, trebala bi se utvrditi pravila za zahtjeve za digitalno izvješćivanje na razini Unije. Na temelju takvih pravila informacije bi se poreznim upravama trebale pružati za svaku transakciju zasebno kako bi se omogućila unakrsna usporedba podataka, povećali kapaciteti kontrole poreznih uprava i postigao odvrćajući učinak u pogledu nepoštovanja pravila te pritom smanjili troškovi usklađivanja za poduzeća koja posluju u različitim državama članicama i uklonile prepreke na unutarnjem tržištu.

Kako bi se olakšala automatizacija postupka izvješćivanja za porezne obveznike i porezne uprave, transakcije koje se trebaju prijaviti poreznim upravama trebale bi se dokumentirati u elektroničkom obliku. Elektroničko izdavanje računa trebalo bi postati standardni sustav za izdavanje računa. Ipak, državama članicama trebalo bi omogućiti da za isporuke na domaćem tržištu odobre druga sredstva. Izdavanje elektroničkih računa koje provodi dobavljač i njihov prijenos kupcu ne bi trebali ovisiti o prethodnom odobrenju ili provjeri porezne uprave.“

Italija je jedina država u EU koja je uvela e-fakturiranje i digitalno izvješćavanje što je rezultiralo godišnjim povećanjem poreza od oko 6 mil. EURa, dok su ostale države Europske unije svoje rokove uvođenja postavile do 2028. godine.

Novim unaprijed zakonom će se sustav fiskalizacije, a sve u svrhu stvaranja izdašnijeg, pravednijeg i konkurentnijeg poreznog sustava te podizanja porezne discipline. Zakon ima za cilj stvaranje novog sustava izdavanja računa i praćenja poslovnih transakcija u Federaciji, na temelju novog elektroničkog fiskalnog sustava koji se zasniva na novijoj tehnologiji.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Zakon o fiskalizaciji sastoji se od sedam poglavlja i to: Osnovne odredbe, Izdavanje računa, Elektronički fiskalni sustav, Evidentiranje transakcija, Sustav nadzora, Kaznene odredbe i Prijelazne i završne odredbe.

- I. Poglavlje - Osnovne odredbe uređuje predmet Zakona i njegovu svrhu, zatim potpuni naziv propisa Europske unije koji se prenosi u odredbe ovog Zakona, te naposljetku definira pojmove koji se koriste u Zakonu, a koji imaju specifično značenje, radi jednostavnijeg tumačenja odredbe Zakona.

Osim navedenih odredbi u prvom poglavlju jasno se precizira tko se smatra obveznikom fiskalizacije, uključujući specifična izuzeća iz ove obveze. Izuzeća od fiskalizacije usklađena su sa važećim područjima djelatnosti prema Klasifikaciji djelatnosti 2010, s obzirom da je iz dosadašnje prakse isto proizašlo kao jedini odgovarajući način preciznog definiranja izuzeća koji neće uzrokovati nedoumice u primjeni ovih odredbi propisa.

Osim obveznika fiskalizacije, u ovom dijelu predviđene su i transakcije koje su obvezno predmet fiskalizacije, na koji način se u fiskalnom sustavu nalazi niz transakcija koje po svom karakteru imaju potencijal da budu fiskalizirane, a dosadašnji pravni okvir to nije omogućavao, pri čemu je također jasno definiran i moment u kojem se smatra da nastaje obveza fiskalizacije, što je do sada također bilo jedno od pitanja u pogledu kojeg su se pojavljivala različita shvaćanja od strane obveznika.

- II. Poglavlje – Izdavanje računa uređuje vrste računa koje se uvode ovim zakonom, odnosno u Elektroničku fakturu i Fiskalni račun, te njihov način izdavanja i čuvanja. Konkretno ovim odredbama data je definicija e-fakture te propisan njen sadržaj u smislu minimalnih podataka koje ista obvezno mora sadržavati. Dalje se preciziraju poslovne aktivnosti prilikom kojih postoji obveza njezina izdavanja, uključujući i uvođenje „javnih“ organa u ovaj sustav fiskalizacije.

U dijelu koji se odnosi na fiskalni račun, analogno se definira pojam fiskalnog računa te daje obavezan njegov sadržaj, koji se u određenim dijelovima razlikuje od e-fakture. Dalje se jasno propisuje koja su lica obveznici izdavanja fiskalnog računa, način njegovog izdavanja, te situacije u kojima je obveznik izdavanja fiskalnog računa oslobođen od ove obveze (npr. prodaja karata sa serijskim brojem u javnom prijevozu). Kao poseban oblik izdavanja računa propisuje se izdavanje računa od strane kupca, u smislu tzv. samofakturisanja, koje se kao oblik evidentiranja transakcija pojavljuje u slučajevima kada prodavatelj nije u sustavu fiskalizacije. Posljednji dio ovog poglavlja posvećen je preciziranju čuvanja računa i digitalnih podataka o transakcijama.

- III. Poglavlje – Elektronički fiskalni sustav sadrži odredbe kojima se propisuju tehničke karakteristike elektroničkog fiskalnog sustava (EFS-a), primarno u smislu njegovog definiranja, i definiranja njegovih sastavnih dijelova. Dalje, posebno se definira elektronički sustav za evidentiranje transakcija (ESET), koji faktički čini temelj unapređenja, odnosno inoviranja postojećeg fiskalnog sustava. Dvije su temeljne vrste ESET-a i jedan koji podržava izdavanje fiskalnih računa, a drugi putem kojeg će se vršiti izdavanje e-fakture, pri čemu je također ovim propisom omogućena i njegova kombinirana upotreba za obveznike koje imaju takve potrebe. U ovom dijelu odredbi posebno se definira i sigurnosni modul (SM) kao softverska komponenta koja izdaje Poreznu upravu, te koja također u SM vrši integraciju elektroničkog potpisa obveznika. U drugom dijelu III Poglavlja propisan je postupak utvrđivanja statusa registriranog proizvođača/zastupnika EFS-a, uključujući i postupak izdavanja odobrenja za njegovo stavljanje u promet. Kao oblik osiguranja obveznika i Budžeta Federacije BiH, predviđeno je da proizvođači/zastupnici osiguranja bankarske garancije za čitavo vrijeme trajanja ovog statusa. Također odredbama u ovom poglavlju definiran je proces servisiranja EFS-a, uključujući i uvjete za sticanje statusa ovlaštenog servisa.

- IV. Odredbama IV Poglavlja – Evidentiranje transakcija, primarno se definiraju karakteristike i način rada središnje platforme za fiskalizaciju (CPF) koja će se nalaziti u nadležnosti Porezne uprave FBiH, a na kojoj će biti registrirani svi obveznici fiskalizacije, uključujući i registrirane proizvođače i zastupnike te ovlaštene servisere. Kreiranje CPF-a omogućit će na jednom mjestu, jedinstven način evidentiranja

transakcija koje su predmet fiskalizacije, evidentiranje obveznika fiskalizacije, prikupljanje i arhiviranje svih potrebnih podataka o transakcijama, te pristup drugim funkcijama podrške u ovom procesu. Nadalje se propisuje sam tok procesa fiskalizacije, korištenje elektroničkog potpisa i elektroničkog certifikata, uključujući i način protoka informacija/podataka o transakcijama prilikom izdavanja računa. U ovom postupku od značaja je tzv. VBR – verifikacijski broj računa, bez kojeg se račun ne može, osim u izuzetnim slučajevima, uopće izdati kupcu, čime se faktički vrši autentifikacija izdatog računa. Posebno je od značaja da se putem CPF platforme može vršiti kreiranje i izdavanje e-fakture, za obveznike poreza na dohodak, u smislu kada se radi o tzv. malim obveznicima koji godišnje izdaju manji broj računa. Preostalim odredbama definiran je način ponašanja obveznika u slučaju prekida elektroničke veze EFS-a, te prekida rada samog EFS-a, način postupanja nakon uspostavljanja elektroničke veze i otpočinjanja rada EFS-a, te način postupanja obveznika na područjima na kojima uopće nije moguće uspostaviti vezu. U posebnoj odjeljku D ovog poglavlja propisuje se način registriranja i evidentiranja bezgotovinskog plaćanja po e-fakturama, gdje se točno određena lica obvezuju da Poreznu upravu izvješćavaju o provođenju ovih uplata, a sve u cilju sprječavanja nezakonitog postupanja sudionika u cjelokupnom ekonomskom sustavu FBiH.

- V. Poglavlje V- Sustav nadzora, čine odredbe kojima se propisuju vrste nadzora nad primjenom ovog zakona te budućih podzakonskih propisa, uključujući i podjelu inspeksijskog nadzora između Porezne uprave i Federalne uprave za inspeksijske poslove. U cilju vršenja nadzora nad tehničkim i funkcionalnim karakteristikama EFS-a, planirano je formiranje Stručnog odbora, koji će izuzev predstavnika Ministarstva činiti sveučilišni profesori iz oblasti računarstva i informacijskih tehnologija. U ovom poglavlju definiraju se i zabranjene aktivnosti obveznika fiskalizacije kao i registriranih proizvođača/zastupnika.
- VI. U Poglavlju kojim su propisane kaznene odredbe posebno mjesto zauzimaju „posebne mjere“ koje podrazumijevaju mogućnost zabrane obavljanja djelatnosti obveznika u slučaju izvršenja točno određenih prekršaja (neizdavanje računa i neposjedovanje EFS-a), dok u slučaju drugih prekršaja, za koje se ne izriče mjera zabrane obavljanja djelatnosti, može se donijeti i rješenje o otklanjanju nepravilnosti kojim će se obvezniku dati mogućnost da prilagodi svoje postupanje odredbama ovog propisa. Novčani prekršaji za obveznika izdavanja računa podijeljeni su u dvije kategorije, u smislu da su za teže prekršaje predviđene višlje novčane kazne, odnosno, niže za lakše prekršaje, te je uključena i novčana kazna za prekršaj kupca u slučaju preuzimanja fiskalnog računa, kao jedna od mjera za podizanje svijesti kod kupaca o ovoj obvezi i njenom utjecaju na fiskalizaciju.
- VII. Posljednje poglavlje sadrži prijelazne i završne odredbe, kojima je predviđeno djelovanje propisa o fiskalnim sustavima iz 2009. godine, do potpunog uspostavljanja novog sustava fiskalizacije, kao i da se isto odnosi i na korisnike koji su već sada obveznici i one koji će to postati u narednom, prijelaznom periodu. Također, predviđeno je da ministar sve podzakonske akte iz ovog propisa donese u roku od 180 dana, dok sam Zakon stupa na snagu osmog dana od dana njegova objavljivanja.

IV. USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE, EUROPSKIM PRINCIPIMA I STANDARDIMA

Nakon uvida u primarne i sekundarne izvore prava Europske unije i analize odredbi prednacrtu Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH ustanovljeno je da postoji odgovarajuća direktiva koja uređuje određena pitanja a koja su također predmetom reguliranja dostavljenog prednacrtu i to: Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2014/55/ EC od 16. travnja 2014. godine o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavci, a sa kojim je ovaj Zakon djelomično usklađen.

U prednacrtu Zakona o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH preuzete su djelimično odredbe ove Direktive, odnosno dio koji se odnosi na predmet Zakona.

Stoga, imajući u vidu obvezu propisanu odredbom članka 15. Uredbe o Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa zakonodavstvom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/20), na propisanom obrascu sačinili smo Izjavu o usklađenosti i Usporedni prikaz.

V. FINANCIJSKA SREDSTAVA

Predloženim zakonom mijenja se u tehničkom smislu u cijelosti dosadašnji fiskalni sustav, a obveznici fiskalizacije bit će dužni posjedovati u svakom mjestu obavljanja djelatnosti najmanje jedan elektronički fiskalni sustav koji omogućuje izdavanje računa, dok se u slučaju smanjenog prometa može koristiti CPF koji je kod Porezne uprave Federacije BiH. Za izgradnju ili kupovinu HFP-a prema procijenjenoj vrijednosti od strane Ministarstva, troškovi bi iznosili oko 49 mil KM.

Pored toga, ukoliko bi se Vlada Federacije BiH opredijelila za subvencioniranje sigurnosnih modula, kao tehničkog elementa novog sustava fiskalizacije koji će komunicirati s HFP-om, procijenjeni trošak iznosio bi oko 45 milijuna KM za oko 103.000 korisnika.

Na strani obveznika fiskalizacije trošak podrazumijeva trošak inicijalne fiskalizacije i trošak nabavke elektroničkog sustava fiskalizacije.